

**Avoimessa yliopistossa opiskelun merkitykset elämään ja
hyvinvointiin: aikuisopiskelijoiden kokemuksia**

Emilia Liimatainen

Kasvatustieteen proseminarityö
Kevätlukukausi 2024
Jyväskylän yliopisto
Avoin yliopisto

TIIVISTELMÄ

Liimatainen, Emilia. 2024. Avoimessa yliopistossa opiskelun merkitykset elämään ja hyvinvointiin: aikuisopiskelijoiden kokemuksia. Kasvatustieteen proseminarityö. Jyväskylän avoin yliopisto. 62 sivua.

Tässä työssä tutkittiin avoimessa yliopistossa opiskelun merkitystä aikuisopiskelijoiden elämään ja hyvinvointiin. Avoin yliopisto on yhteiskunnassamme merkittävä koulutuksen tarjoaja, joka mahdollistaa elinikäisen oppimisen eri ikäisille ja eri elämäntilanteissa oleville.

Tutkimus toteutettiin laadullisella tutkimusotteella. Tutkimusaineisto kerättiin marras-joulukuun 2023 aikana tekemällä teemahaastattelu viidelle avoimessa yliopistossa opiskelleelle opiskelijalle. Analyysimenetelmänä käytettiin teoriaohjaavaa sisällönanalyysiä.

Tutkimustulosten mukaan opinnoille annetut merkitykset kohdentuivat kolmeen osa-alueeseen: työelämään, opiskelutaitoihin ja tulevaisuuteen. Opiskelun merkitykset hyvinvoinnille kohdentuivat psyykkiseen hyvinvointiin ja sosiaaliseen hyvinvointiin. Tutkimustulokset osoittivat, että avoimen yliopiston opinnoilla on suuri merkitys aikuisopiskelijan elämän eri osa-alueisiin.

Tutkimustulokset syventävät ymmärrystä ja vahvistavat aikaisempia tutkimustuloksia avoimen yliopiston merkityksestä. Samalla tulokset osoittavat, kuinka avoin yliopisto tarjoaa mahdollisuuden elinikäiselle oppimiselle ja hyödyttää monin tavoin erilaisissa elämäntilanteissa olevia.

Asiasanat: Aikuiskoulutus, avoin yliopisto, elinikäinen oppiminen, opiskelun merkitykset, psyykkinen hyvinvointi, sosiaalinen hyvinvointi

Sisältö

TIIVISTELMÄ.....	2
1 JOHDANTO.....	5
2 ELINIKÄINEN OPPIMINEN	7
2.1 Elinikäisen oppimisen käsite.....	7
2.1.1 Elinikäisen oppimisen historiaa	8
2.1.2 Elinikäisen oppimisen merkitys.....	9
2.2 Aikuiskoulutus elinikäisenä oppimisena	10
2.2.1 Aikuiskoulutuksen edellytykset	11
2.2.2 Aikuinen oppijana.....	12
2.3 Avoin yliopisto elinikäisen oppimisen mahdollistajana	13
3 OPISKELUN MERKITYKSET	
AIKUISOPISKELIJALLE	15
3.1 Opiskelun merkitykset elämään	15
3.2 Opiskelun merkitykset hyvinvointiin.....	16
3.2.1 Opiskelun merkitykset psyykkiseen hyvinvointiin	17
3.2.2 Opiskelun merkitykset sosiaaliseen hyvinvointiin	18
3.3 Opiskelun kielteiset vaikutukset elämään ja hyvinvointiin	18
4 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	20
4.1 Tutkimustehtävä ja tutkimuskysymykset.....	20
4.2 Tutkimuksen lähestymistapa	20
4.3 Tutkimukseen osallistujat ja tutkimusaineiston keruu	21
4.4 Aineiston analyysi	23
4.5 Eettiset ratkaisut.....	25
5 TUTKIMUKSEN TULOKSET	27

5.1 Avoimen yliopiston opinnoille annetut merkitykset	28
5.1.1 Työelämä	28
5.1.2 Opiskelutaitojen kehittyminen.....	29
5.1.3 Tulevaisuus	31
5.2 Avoimen yliopiston opintojen merkitys hyvinvoinnille.....	32
5.2.1 Psyykkinen hyvinvointi	32
5.2.2 Sosiaalinen hyvinvointi	35
6 POHDINTA.....	38
6.1 Tulosten tarkastelu	38
6.2 Tutkimuksen arviointi.....	40
6.3 Jatkotutkimusideat ja johtopäätökset.....	41
LÄHTEET	43
LIITTEET.....	50

1 JOHDANTO

Kouluttautuminen on nykypäivänä keskeinen osa aikuisten elämää, kun 1970-luvulle saakka kouluttautuminen ja uuden oppiminen nähtiin lähinnä vain lasten elämään kuuluvina (Silvennoinen & Lindberg, 2015). Teknologian, työelämän ja yhteiskunnan muutokset digitalisaation, globaalin kilpailun ja koronapandemian myötä ovat nostaneet aikuisten kouluttautumisen ja elinikäisen oppimisen keskeisiksi, ja uuden oppimista tarvitaan nykyään enemmän kuin koskaan (Opetus- ja kulttuuriministeriö, 2018; Sessa & London, 2015; Sitra, 2019).

Elinikäinen oppiminen määritellään koko elämän mittaiseksi oppimisen matkaksi, joka perustuu jatkuvuuteen, luovuuteen ja oman oppimisen kehittämiseen (Ates & Alsal, 2012; Opetus- ja kulttuuriministeriö). Elinikäinen oppiminen nähdään merkittävänä yhteiskunnan ja työorganisaatioiden kilpailukyvyyn lisäksi myös yksilön työelämälle, sillä se parantaa työllistymistä ja lisää ammatillista toimijuutta (Sitra 2019; Opetus ja Kulttuuriministeriö). Lisäksi elinikäinen oppiminen on osoittautunut merkittäväksi hyvinvointia lisääväksi tekijäksi. Aikaisemmat tutkimukset (mm. Field, 2011; Laal 2012) ovat osoittaneet elinikäisen oppimisen merkityksen yksilön psyykkiselle hyvinvoinnille, joka koostuu mm. itsetunnosta, minäpystyvyydestä ja elämäntyytyväisyydestä sekä sosiaaliselle hyvinvoinnille, joka muodostuu mm. yhteisöllisyydestä ja sosiaalisesta tuesta.

Yliopistolaitokseen kuuluva yliopistotasoista opetusta kaikille tarjoava avoin yliopisto on yksi merkittävimmistä elinikäisen oppimisen mahdollistajista Suomessa (Opintopolku, avoin yliopisto). Avoimessa yliopistossa opiskelevien määrä onkin kasvanut merkittävästi viimeisen kymmenen vuoden aikana, sillä vuonna 2012 avoimessa yliopistossa opiskelevia tilastoitiin 73 614 ja vuonna 2022 puolestaan 110 823 (Vipunen, 2023).

Avoimen yliopiston kasvaneet opiskelijamäärät ja elinikäisen oppimisen merkityksen lisääntyminen tuovat esille myös tasa-arvokysymykset. Aikuiskoulutukseen osallistumisessa sosioekonomisen aseman on todettu olevan merkittävä osallistumiseen vaikuttava tekijä siten, että kouluttautumisen on todettu

olevan yleisempää korkeammassa sosioekonomisessa asemassa olevilla, kun taas osallistuminen koulutukseen on harvinaisempaa, mitä matalampi koulutustaso on (Etna, 2021; Rothwell, 2020). Vaikka matalammin koulutetut kouluttautuvat jo lähtökohtaisesti vähemmän kuin korkeammin koulutetut, uudessa hallitusohjelmassa päätettiin lakkauttaa aikuiskoulutustuki (Valtioneuvosto, 2023). Toiseksi hallitusohjelmassa päätettiin kasvattaa korkeakoulujen tuloja, joka Hurmeen (2023) mukaan tarkoittaa käytännössä avoimen yliopiston opintojaksojen hinnankorotusta. Nämä päätökset heikentävät entisestään erityisesti matalassa sosioekonomisessa asemassa olevien mahdollisuutta osallistua aikuiskoulutukseen. Tämä herättääkin pohtimaan, onko koulutuksellisen tasa-arvon edistäminen tulevaisuudessa keskeisellä sijalla avoimen yliopiston toiminnassa ja voidaanko avointa yliopistoa pitää tulevaisuudessa koulutuksellisen tasa-arvon kulmakivenä, jollaiseksi se on Haltian (2012) mukaan määritelty.

Tämän tutkimuksen tavoitteena on tuoda avoin yliopisto elinikäisen oppimisen mahdollistajana esille ja tutkia, millainen merkitys avoimessa yliopistossa opiskelulla on aikuisopiskelijoiden elämään ja hyvinvointiin. Vaikka hyvinvointi on WHO:n (2023) mukaan keskeinen osa elämää, päädyin tässä tutkimuksessa erottamaan elämän ja hyvinvoinnin toisistaan selkeyden vuoksi ja tarkastelemaan opiskelun merkityksiä erikseen elämään ja hyvinvointiin. Tässä tutkimuksessa opiskelun merkitykset elämään sisältää työelämän, opiskelutaidot ja tulevaisuuden ja hyvinvointi puolestaan sisältää psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin (Liite 1).

Aiemmat tutkimukset ovat osoittaneet (mm. Haltia ym. 2018; Lemmetty ym. 2020), että avoimella yliopistolla on suuri merkitys aikuisopiskelijan eri elämän osa-alueisiin. Lähestyn tutkimusta laadullisella tutkimusotteella haastatteleamalla viittä avoimessa yliopistossa opiskellutta opiskelijaa ja analysoimalla tutkimusaineiston teoriaohjaavasti.

2 ELINIKÄINEN OPPIMINEN

Tässä luvussa määritelen elinikäisen oppimisen käsitteen ja avaan elinikäisen oppimisen historiaa. Tuon esille myös elinikäisen oppimisen merkitystä työorganisaatioiden ja yhteiskunnan kannalta. Yksilötason merkityksiä puolestaan käsitteelen luvussa 3. Tässä luvussa tuon myös esille aikuiskoulutuksen, joka on olennainen osa elinikäistä oppimista, ja tuon esille aikuiskoulutukseen osallistumisen edellytyksiä sekä aikuisoppijan erityispiirteitä. Viimeisenä esittelen avoimen yliopiston yhtenä elinikäisen oppimisen mahdollistajista.

2.1 Elinikäisen oppimisen käsite

Elinikäisellä oppimisella tarkoitetaan koko elämän mittaista oppimisen matkaa vauvaiästä vanhuuteen saakka (opetus ja kulttuuriministeriö, 2018). Atesin ja Alsalin (2012) mukaan voidaan puhua myös perustaidoista, joita elinikäinen oppiminen vaatii. Näitä ovat kommunikaatio, sopeutumiskyky ja itsensä johtaminen. Lisäksi Kankaisen (2019) mukaan elinikäisen oppimisen taitoihin kuuluvat omien heikkouksien ja vahvuuksien tunnistaminen sekä oman oppimistavan tunnistaminen. Elinikäisen oppimisen katsotaan ulottuvan Laalin (2012) mukaan kaikille elämän osa-alueille ja kattavan myös kaikki oppimisen muodot eli formaalin, non-formaalin ja informaaliin oppimisen. Formaalilla oppimisella tarkoitetaan hänen mukaansa muodollista oppimista, joka tapahtuu koulutusorganisaatioissa, jossa on määritellyt oppimistavoitteet, kuten avoimessa yliopistossa. Non-formaali oppiminen puolestaan on epävirallista oppimista, joka tarjoaa vaihtoehtoja formaalille oppimiselle, ja informaali oppiminen on arkielämässä tapahtuvaa oppimista (Rogers, 2014).

Elinikäisen oppimisen rinnalla käytetään myös jatkuvan oppimisen käsitettä, joka on herättänyt paljon keskustelua 2000-luvulla (Kinnari, 2020). Jatkuva oppiminen keskittyy enemmän työikäisiin ja heidän osaamisensa kehittämiseen työssä toisin kuin elinikäinen oppiminen, mikä kattaa kaikenikäiset (Manninen, 2021). Jatkuva oppiminen ei kuitenkaan ole käsitteenä täysin yksiselitteinen.

Lemmetyn ja Collinin (2020) mukaan jatkuva oppiminen nähdäänkin tulkinnanvaraisena käsitteenä, ja sen määrittäminen riippuu hyvin pitkälti näkökulmasta ja tieteenalasta. Tässä tutkimuksessa käytetään elinikäisen oppimisen käsitettä jatkuvan oppimisen sijaan, sillä tutkimuksessa tarkastellaan opiskelulle annettuja merkityksiä myös muun kuin pelkän työelämän näkökulmasta.

2.1.1 Elinikäisen oppimisen historiaa

Elinikäinen oppiminen ei ole käsitteenä uusi, sillä Sitran (2019) mukaan elinikäinen oppiminen on ollut koulutuspolitiikassa tavoitteena jo 1960-luvulta alkaen, jolloin Unesco lanseerasi käsitteen Montrealin aikuiskoulutuskonferenssissa. Elinikäisen oppimisen historiassa voidaan havaita erilaisia vaiheita, jotka voidaan jakaa karkeasti kolmeen. Muhosen (2013) mukaan jokaisessa vaiheessa elinikäinen oppiminen on saanut erilaisia merkityksiä ja myös rinnakkaiskäsitteitä. 1960-1980-luvulla elinikäinen oppiminen pohjautui hänen mukaansa demokration ja humanismin periaatteille. Suomessa rinnakkaiskäsitteenä käytettiin myös elinikäistä kasvatusta, sillä yhteiskunnallisten erojen tasoittaminen oli hänen mukaansa ensisijaista, mikä johtikin peruskoulu-uudistukseen ja yliopistokoulutuksen laajenemiseen.

Toinen aikakausi alkoi Kinnarin ym. (2022) mukaan 1980-luvun lopulla. Vaihetta kutsuttiin talouselämäkeskeiseksi elinikäiseksi oppimiseksi sekä myös työelämänikäiseksi oppimiseksi. Elinikäinen oppiminen nähtiin tällöin tärkeänä kansalaisten työllisyyden sekä koko yhteiskunnan kilpailukyvyn parantamiseksi (Muhonen, 2013).

Kolmas aikakausi alkoi Muhosen (2013) mukaan vuosituhannen vaihteessa, ja tätä aikakautta kuvaa ennen kaikkea taloudellisten, yhteiskunnallisten ja kulttuuristen tavoitteiden yhdistäminen elinikäiseen oppimiseen. Kinnarin ym. (2022) mukaan tätä aikakautta voidaan kutsua myös yrittäjämäiseksi talouden sukupolveksi, jota kuvastaa yksilön jatkuva itsensä kehittäminen kilpailuaseman säilyttämiseksi. Kilpailuaseman säilyttämisen lisäksi tämä aikakausi sisältää ennen kaikkea ajatuksen elinikäisestä oppimisesta mahdollisuutena vaikuttaa

omaan uraan, elämänpolkuun ja hyvinvointiin (Kinnari ym., 2022; Muhonen, 2013).

2.1.2 Elinikäisen oppimisen merkitys

Elinikäistä oppimista pidetään Opetus- ja kulttuuriministeriön (2018) mukaan välttämättömänä yksilön, työorganisaatioiden ja yhteiskunnan kannalta. Työelämää ja yhteiskuntaa ovat viime vuosina haastaneet Lemmetyn ym. (2022b, s.23) mukaan mm. digitalisaatio, globaali kilpailu ja maailmanlaajuiset kriisit kuten koronapandemia ja Ukrainan sota ja nämä muutokset korostavat elinikäisen oppimisen tärkeyttä. Työntekijöiden elinikäinen oppiminen nähdään työorganisaatioiden kannalta oleellisena, sillä Sitran (2019) mukaan kehittyvällä osaamisella on välitön yhteys työn tuottavuuteen sekä tuotteiden ja palveluiden laatuun. Näin ollen menestyvä yritys tarvitsee työntekijöitä, jotka jatkuvasti kehittävät osaamistaan ja vastaavat työmarkkinoiden muutoksiin. Elinikäisen oppimisen on todettu edistävän kilpailukyvyn lisäksi organisaation kestävää liiketoimintaa (Lemmetty ym., 2020b). Tutkimukset ovat osoittaneet, että työntekijöiden oppiminen vaikuttaa työorganisaation taloudellisen kestävyuden lisäksi sosiaaliseen kestävyteen, jolla tarkoitetaan työntekijöiden työtyytyväisyyttä ja sitoutumista työorganisaatioon (Zgrzywa-Ziemak & Walecka-Jankowska, 2020). Työorganisaatioiden tulisikin tukea työssä oppimista ja ammatillista kehitystä, sillä sen on todettu vaikuttavan sitoutumiseen vähentämällä työpaikan vaihtoa (Lehtonen ym. 2021).

Elinikäinen oppiminen nähdään merkittävänä myös koko yhteiskunnan kannalta. Sitran (2019) mukaan Suomen taloudellinen menestys on rakentunut sellaisille ventialoille, jotka ovat vaatineet korkeaa osaamista ja joiden kilpailukykyä on ollut tuotteiden ja palveluiden maine ja laatu. Suomen talouden kannalta onkin ehdotonta entistä vahvempi osaaminen ja jatkuva uusien teknologioiden kehittäminen hyvän kilpailukyvyn säilyttämiseksi ja uusien markkinoiden avaamiseksi. Työn muodot tulevat tulevaisuudessa muuttumaan mm. teknologian myötä, ja opetus- ja kulttuuriministeriön (2018) mukaan uuden oppiminen

on ainut keino selvitä työelämän murroksesta. Berghällin ja Honkatukian (2017) mukaan työelämän murroksen riskinä on se, että osaaminen ja kysyntä joutuvat epätasapainoon, mikä rajoittaa samalla talouden kasvukykyä.

Uuden oppiminen on merkittävä myös kansalaisten osallisuuden ja sivistyksen näkökulmista. Opetus- ja kulttuuriministeriön (2018) mukaan elinikäinen oppiminen parantaa työllisyyttä ja ehkäisee myös sosiaalista syrjintää. Kansalaisten elinikäinen oppiminen voidaankin Sitran (2019) mukaan nähdä olevan suoraan yhteydessä yleissivistykseen, joka puolestaan lisää demokratian kannalta oleellista kansalaisten yhteiskunnallista toimijuutta.

2.2 Aikuiskoulutus elinikäisenä oppimisena

Aikuiskoulutuksella tarkoitetaan nimensä mukaisesti aikuisille suunnattua koulutusta, jota järjestetään mahdollistamalla työelämän yhteensovittaminen opiskeluun (Opintopolku, aikuiskoulutus). Aikuisille järjestetään koulutusta kaikilla koulutusasteilla, ja se mahdollistaa oman osaamisen päivittämisen ja syventämisen tai opiskelun ilosta (Koulutus.fi, 2021). Koulutuksen tarjoajasta riippuen aikuiskoulutuksessa on mahdollista myös tutkinnon suorittaminen (Opintopolku, aikuiskoulutus).

Aikuiskoulutukseen osallistuminen on Suomessa hyvin yleistä. Tilastokeskuksen (2023) mukaan aikuiskoulutukseen osallistumisen suosio on pysynyt 1990-luvulta alkaen melko samana, ja tilastointien mukaan aikuiskoulutukseen osallistuu vuosittain lähes puolet 18-64-vuotiaista. Suosituinta aikuiskoulutus on tilastokeskuksen (2023) mukaan 35-54-vuotiaiden ikäryhmässä. Lisäksi sukupuolen ja pohjakoulutuksen on havaittu vaikuttavan aikuiskoulutukseen osallistumiseen, sillä tilastointien mukaan naisten ja pitkän pohjakoulutuksen saaneet osallistuvat muita useammin aikuiskoulutukseen.

2.2.1 Aikuiskoulutuksen edellytykset

Aikuisena kouluttautuminen tarkoittaa usein opiskeluiden yhteensovittamista työ- ja perhe-elämään. Lisäksi useat aikuiskoulutusta tarjoavat oppilaitokset mm. avoin yliopisto tarjoavat opintoja, jotka vaativat oma-aloitteisuutta, itsenäistä opiskelua ja ajankäytön hallintaa (Opiskelu-Palvelu, 2023). Eteläpellon ym. (2011, s.9,3.) mukaan toimijuus eli opiskelijan aktiivinen toiminta onkin keskeisessä roolissa aikuiskoulutuksessa. Toimijuus rakentuu heidän mukaansa yksilön luottamuksesta omaan kyvykkyyteensä, aktiivisesta toimimisesta ja oman toiminnan suunnittelusta. Aikuiskasvatuksen kentällä toimijuus nähdään heidän mukaansa siten, että yksilöillä on kapasiteettia päätöksien tekemiseen ja niiden toteuttamiseen. Toimijuus edellyttääkin näin ollen valtaa, sillä ilman sitä toimijuus ei ole mahdollista.

Minäpystyvyyden on myös todettu olevan merkittävä aikuiskoulutukseen osallistumiseen vaikuttava tekijä (Partanen, 2011; Goulao, 2014). D.F. Goulao (2014) mukaan minäpystyvyys eli käsitys omasta kyvykkyydestä määrittää merkittävästi sitä, miten yksilö tuntee, ajattelee ja motivoituu. Hänen mukaansa yksi merkittävimmistä minäpystyvyyteen vaikuttavista tekijöistä ovat aiemmat oppimiskokemukset, jotka vahvistavat tai heikentävät minäpystyvyyttä. Komulaisen ja Siivosen (2011, s.34) mukaan aiemmat oppimiskokemukset rakentavat käsitystä itsestä oppijana, ja kokemukset vaikuttavat merkittävästi halukkuuteen kouluttautua aikuisena. Jos oppimiskokemukset ovat pääasiassa positiivisia ja oppija uskoo omiin kykyihin, on todennäköisempää, että hän kouluttautuu myös aikuisena. Lisäksi minäpystyvyyteen vaikuttaa D. F. Goulao (2014) mukaan muiden ihmisten suostuttelu ja palautteen saaminen sekä fyysiset ja emotionaaliset tunteet ja tuntemukset.

Vanslambrouckin ym. (2016) mukaan myös motivaatio on tärkeä tekijä, joka ohjaa aikuisia kouluttautumaan. Motivaatio on heidän mukaansa perinteisesti jaettu autonomiseen eli sisäiseen ja kontrolloituun eli ulkoiseen motivaatioon. Vapaaehtoisuuteen pohjautuva aikuisopiskelu, kuten avoimessa yliopis-

tossa opiskelu, pohjautuu useimmiten autonomiseen motivaatioon eli henkilökohtaiseen kiinnostukseen ja haluun kehittää itseään, kun taas mm. työvoimapolitiittinen koulutus voi perustua enemmän kontrolloituun motivaatioon, kuten muiden suostutteluun, mahdolliseen palkankorotukseen tai sanktioiden välttämiseen (Silvennoinen & Lindberg, 2015).

2.2.2 Aikuinen oppijana

Aikuisen oppiminen on osittain erilaista verrattuna lapsuuteen ja nuoruuteen, ja aikuisten oppimisesta onkin muodostettu Mewsin (2020) mukaan useita teorioita ja lähestymistapoja. Hänen mukaansa yksi teoria aikuisten oppimisesta on andragogiikka, joka pohjautuu kokemukselliseen ja konstruktivistiseen oppimiskäsitykseen korostaen aikuisten oppimisen erityispiirteitä. Lemmetyn ym. (2022a) mukaan andragogiikkaa voidaan kuvata teoriaksi, jonka tavoitteena on auttaa aikuisia oppimaan. Heidän mukaansa se perustuukin ajatukseen, että elämästä vastuun ottavat aikuiset pystyvät ottamaan vastuuta myös omasta oppimisestaan ja ohjaamaan sitä. Andragogiikassa korostetaan heidän mukaansa aikuisen oppimisen kuutta periaatetta, jotka ovat oppijan tarve tietää, oppijan itsekäsitys, valmius oppia, aikaisemmat kokemukset ja oppimiseen suuntautuminen sekä motivaatio.

Aikuisoppijoille on Knowlesin ym. (2020) mukaan tärkeää tietää, miksi heidän tulee oppia jotakin. Kun aikuinen ymmärtää syyn oppimiselle, lisää tämä valmiutta oppia uutta. Heidän mukaansa valmius oppia ja itsekäsitys nähdään aikuisten vahvuuksina. Aikuiset ovat oppijoina yleensä Mewsin (2020) mukaan itsenäisempiä ja itseohjautuvampia kuin lapset. Aikuiset tuntevat vastuuta omista päätöksistään ja haluavat tulla kohdelluiksi itseohjautuvina. Itseohjautuvuus voidaankin nähdä Merriamin ja Baumgartnerin (2020) mukaan aikuisten psykologisenä tarpeena, joka ilmenee oppimisessa itsenäisenä päätöksentekona. Aikuiset ottavat siis tyypillisesti aktiivisen roolin omasta oppimisestaan ja tekevät päätöksiä, mitä haluavat oppia ja millä tavalla. Toiseksi heidän mukaansa

itseohjautuvuus ilmenee oman oppimisen suunnitteluna, joka tarkoittaa käytännössä tavoitteiden ja aikataulujen asettamista. Kolmanneksi itseohjautuvuus ilmenee oman oppimisen arviointina sekä itseohjautuvuuden kehittymisenä. Aikuisopiskelija pystyy siis tyypillisesti arvioimaan omaa oppimisprosessiaan, tunnistamaan heikkouksiaan ja vahvuuksiaan sekä kehittämään omia oppimisstrategioitaan.

Mewsin (2020) mukaan aiemmat kokemukset ja aikaisempien tietojen hyödyntäminen nähdään aikuisopijoiden rikkautena. Merriamin ja Baumgartnerin (2020) mukaan elämäkokemukset tuovat ymmärrystä ja auttavat uuden tiedon integroimisessa, ja aikuisopiskelijat pystyvät ikään kuin arkipäiväistämään uusia asioita. Rothwellin (2020) mukaan opiskelemaan lähtevät aikuiset ovat usein myös motivoituneita oppimaan, koska heillä on usein selkeät ja henkilökohtaiset tavoitteet oppimiselle. Aikuisten motivaation lähteenä voi olla hänen mukaansa ulkoiset tekijät, kuten korkeampi palkka tai parempi työ. Lemmetyn ym. (2020) mukaan andragogiikassa nostetaan kuitenkin aikuisten erityispiirteeksi sisäinen motivaatio, jonka taustalla voi olla mm. itsetunnon kehittyminen, elämäntyytyväisyyden lisääminen tai ammatillisen identiteetin tai ammatillisen toimijuuden kehittäminen.

2.3 Avoin yliopisto elinikäisen oppimisen mahdollistajana

Avoin yliopisto on kaikille avoin pohjakoulutuksesta ja iästä riippumatta, jossa voi opiskella opetus- ja kulttuuriministeriön mukaan yliopiston tutkintoihin kuuluvia opintoja. Avoimessa yliopistossa voi opiskella yksittäisiä opintojaksoja tai opintokokonaisuuksia eri tiedekunnista, minkä lisäksi avoin yliopisto tarjoaa kieli- ja viestintäopintoja (Opintopolku, avoin yliopisto). Avoimessa yliopistossa ei voi suorittaa tutkintoa, mutta jos tavoitteena on tutkinto-opiskelijaksi pääseminen, on avoimessa yliopistossa opiskelu hyvä aloitus, sillä avoimessa suoritetut opinnot sisällytetään tutkinto-ohjelmaan tutkinto-opiskelijaksi hyväksymisen

jälkeen (Jyväskylän yliopisto). Lisäksi useaan tutkinto-ohjelmaan on tarjolla avoimen väylä, joka tarkoittaa sitä, että tutkinto-opiskelijaksi voi hakea suoritettuaan kaikki vaadittavat väyläopinnot. Avoin yliopisto antaa mahdollisuuden täydentää aiemmin suoritettua tutkintoa, opiskella opiskelun ilosta ilman suoranaista tavoitetta tai tutustua yliopisto-opiskeluun (opintopolku, avoin yliopisto).

Avoimen yliopiston juuret ulottuvat Suomessa 1970-luvun alkupuolelle, jolloin avoin yliopisto aloitti Haltian (2012) mukaan toimintansa Tampereella ja pian tämän jälkeen Joensuussa. Avoin yliopisto on vuosikymmenten aikana laajentunut, ja se toimiikin tällä hetkellä kaikissa 13 Suomen yliopistoissa (Opintopolku). Avoimen yliopiston idea ei kuitenkaan syntynyt Suomessa, vaan Haltian (2012) mukaan avoin yliopisto eli Open University syntyi Englannissa 1970-luvun alussa. Avoimen yliopiston status herätti erityisesti alussa hänen mukaansa keskustelua Englannin tavoin myös Suomessa, sillä avoin yliopisto tuli pitää kaikille avoimena pohjakoulutuksesta huolimatta, mutta samalla piti pitää huolta siitä, että opinnot ovat laadukkaita ja vertailukelpoisia muihin yliopistoihin.

3 OPISKELUN MERKITYKSET AIKUISOPISKELIJALLE

Tässä luvussa kuvaan elinikäisen oppimisen ja aikuisopiskelun myönteisiä merkityksiä aikuisopiskelijoiden elämään ja hyvinvointiin. Lisäksi tuon esille elinikäisen oppimisen ja aikuisopiskelun mahdollisia kielteisiä vaikutuksia elämään ja hyvinvointiin.

3.1 Opiskelun merkitykset elämään

Elinikäisellä oppimisella ja aikuisopiskelulla on todettu olevan monia positiivisia merkityksiä aikuisopiskelijan elämään. Mannisen ym. (2014) BELL-tutkimus Euroopan kymmenessä maassa osoitti, että yksi merkittävimmistä opiskelun merkityksistä liittyy työelämään. Nykypäivänä laaja-alainen osaaminen on työn saannissa oleellista, ja opiskelu parantaakin heidän mukaansa mahdollisuuksia omalla uralla. Haltian ym. (2018) mukaan aikuisena opiskelu nähdäänkin merkittävänä oman ammatillisen osaamisen kehittämisessä. Laalin (2012) mukaan oppimisen myötä on myös mahdollista parantaa asemaansa työorganisaatiossa tai lähteä kokonaan uudelle uralle. Hänen mukaansa uuden oppiminen on tärkeää myös ammatilliselle toimijuudelle. Oppiminen antaa mahdollisuuden pysyä mukana työelämän jatkuvissa muutoksissa ja mahdollistaa haasteisiin vastaamisen, mikä on hänen mukaansa oleellista ammatillisen toimijuuden kokemisessa.

Haltian ym. (2018) mukaan elinikäisen oppimisen ja aikuisopiskelun on todettu kehittävän laajasti myös opiskelu- ja oppimistaitoja. Opiskelutaidoilla tarkoitetaan opiskeluun yleisesti liittyviä taitoja mm. oppimistaitoja, ajankäytön säätelyä ja oppimisen tarkastelua, kun taas oppimistaidoilla tarkoitetaan oppimiseen liittyviä taitoja mm. akateemista luku- ja kirjoitustaitoa, opiskelutekniikoita ja tiedonhaun taitoja (Tampereen korkeakouluyhteisö, 2024). Tutkimukset avoimesta yliopistosta mm. (Alho-Malmelin, 2010; Lahtomaa, 2023) ovat osoittaneet,

että moni aikuinen on kokenut opiskelu- ja oppimistaitojen kehittyneen laajasti opintojen myötä, ja taitojen kehittyminen onkin saanut monen pohtimaan tutkinto-opiskelijaksi hakeutumista. Lahtomaan (2023) mukaan osalle aikuisista opiskelu- ja oppimistaitojen kehittyminen muuttaakin heidän koulutettavuuskäsityksiään, ja auttaa heitä huomaamaan omat kykynsä opiskelijana.

Haltian ym. (2018) ja Mannisen ym. (2014) tutkimusten mukaan aikuisopiskelulla on todettu olevan merkitystä myös aikuisopiskelijan elämänhallinnan lisääntymiseen ja suunnan löytämiseen elämälle. Heidän mukaansa opinnot selkeyttävät monen aikuisen tulevaisuudensuunnitelmia ja auttavat oivaltamaan, mitä he elämältä haluavat. Schullerin (2004) tutkimuksen mukaan opiskelu lisää elämänhallinnan lisääntymisen ja suunnan löytämisen lisäksi tarkoituksen tuntea elämälle. Hänen mukaansa opiskelu saa monella aikaan tunteen, että heillä on enemmän mahdollisuuksia elämässä ja he tekevät jotakin arvokasta elämälleen.

3.2 Opiskelun merkitykset hyvinvointiin

Hyvinvointi on käsitteenä laaja-alainen ja sitä määritellään Poikkeuksen ja Alasuutarin (2021) mukaan monella eri tavalla. Maailman terveysjärjestö WHO (2023) määrittelee hyvinvoinnin fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen osa-alueen muodostamaksi kokonaisuudeksi (Liite 2, kuvio 2). Terveiden ja hyvinvoinnin laitos THL (2022) puolestaan määrittelee hyvinvoinnin terveyden, materiaalsen hyvinvoinnin ja koetun hyvinvoinnin tai elämänlaadun muodostamaksi kokonaisuudeksi (Liite 2, kuvio 3) Tässä tutkimuksessa tarkastelen elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin yhteyttä WHO:n (2023) määritelmän mukaisesti keskittymällä psyykkiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin.

3.2.1 Opiskelun merkitykset psyykkiseen hyvinvointiin

Psyykkinen hyvinvointi on yksi hyvinvoinnin osa-alueista, ja sillä tarkoitetaan WHO:n (2023) mukaan mielen hyvinvointia. Schullerin ym. (2004) mukaan psyykkinen hyvinvointi sisältää useita osatekijöitä, joista itsetunto ja minäpystyvyys sekä elämäntyytyväisyys ovat keskeisiä. Itsetunto ja minäpystyvyys ovat heidän mukaansa erillisiä käsitteitä, mutta ne liittyvät kuitenkin vahvasti toisiinsa. Mocanun ja Spanachen (2021) sekä D.F. Goulauon (2014) mukaan itsetunnolla tarkoitetaan yksilön arviota ja käsitystä itsestä, kun taas minäpystyvyydellä tarkoitetaan käsitystä omasta kyvykkyydestä. Hyvä itsetunto näkyy heidän mukaansa itsensä arvostamisena ja hyväksymisenä sellaisena kuin on, ja hyvä minäpystyvyys ilmenee omiin kykyihin luottamisena ja rohkeutena tarttua haasteisiin. Elinikäisen oppimisen on todettu olevan yhteydessä itsetuntoon ja minäpystyvyyteen, sillä Laalin (2012) mukaan opiskellessa yksilö ottaa vastaan uusia haasteita ja saavuttaa uusia näkökulmia asioihin. Haasteista selviäminen, onnistumisen kokemukset ja osaamisen kehittäminen vaikuttavat näin ollen hänen mukaansa itsetuntoon ja minäpystyvyyteen. Elinikäinen oppiminen voi Lahtomaan (2023) mukaan myös tuoda oppimiskokemuksia, joiden myötä omat koulutuskäsitykset voivat muuttua. Näin oppimiskokemus voi toimia käännekohdaksi omassa työ- tai koulutusurassa kasvattaen itsetuntoa ja minäpystyvyyttä.

Itsetunnon ja minäpystyvyyden lisäksi elämäntyytyväisyys on keskeinen osa psyykkistä hyvinvointia, jolla tarkoitetaan E. Ackermanin (2018) mukaan arviota omasta elämästä kokonaisuudessaan. Elämäntyytyväisyys on merkittävä tekijä hyvinvoinnin kannalta, sillä elämäntyytyväisyydellä on todettu hänen mukaansa olevan yhteys terveyteen vaikuttaviin tekijöihin, kuten ahdistukseen, unhäiriöihin ja fyysiseen aktiivisuuteen. Vapaaehtoisuuteen perustuvalla elinikäisellä oppimisella on todettu olevan merkitystä myös elämäntyytyväisyyteen. Fieldin (2011) mukaan aikuisena opiskeleminen on monelle mahdollisuus toteuttaa itseään ja tavoitella unelmiaan, mikä antaa elämälle merkitystä.

3.2.2 Opiskelun merkitykset sosiaaliseen hyvinvointiin

Sosiaalinen hyvinvointi on Fadjukoffin (2022) ym. mukaan yksi hyvinvoinnin osa-alueista. Sosiaalinen hyvinvointi rakentuu heidän mukaansa vuorovaikutuksessa muiden ihmisten kanssa, ja siihen vaikuttavat yksilön ja hänen ympärillään olevan ympäristön ominaisuudet ja toiminta. Yhteenkuuluvuuden kokeminen nähdään heidän mukaansa ihmiselle elintärkeänä, ja sosiaalisilla suhteilla on suuria vaikutuksia myös fyysiseen ja psyykkiseen terveyteen. Fieldin (2011) mukaan paitsi psyykkiseen hyvinvointiin, oppimisella on todettu olevan positiivisia vaikutuksia myös aikuisopiskelijoiden sosiaaliseen hyvinvointiin. Schullerin (2004) mukaan oppimiseen osallistuminen kehittää sosiaalisia vuorovaikutus- ja tunteita ja laajentaa sosiaalisia verkostoja. Nämä puolestaan mahdollistavat sosiaalisen pääoman kasvua, sillä Haltian ym. (2018) mukaan oppiminen tuo usein samoista asioista kiinnostuneita ihmisiä yhteen. Heidän mukaansa sosiaalisen pääoman kasvu tutustumalla oman ammattialan ihmisiin voi hyödyttää sosiaalisen hyvinvoinnin lisäksi myös omalla työuralla. Oppimisen on todettu Fieldin (2011) ja Haltian ym. (2018) mukaan mahdollistavan myös sosiaalista tukea, joka on myös oleellinen osa sosiaalista hyvinvointia. Sosiaalinen tuki määritellään Taylorin (2011) mukaan kokemukseksi, että toiset välittävät, arvostavat ja auttavat. Hänen mukaansa sosiaalista tukea mahdollistavat niin opiskelukaverit kuin opettajatkin.

3.3 Opiskelun kielteiset vaikutukset elämään ja hyvinvointiin

Elinikäinen oppiminen esitetään Kinnarin (2020) mukaan usein positiivisena asiana, joka tuo merkityksen elämään, onnellisuuden ja menestyksen. Hänen mukaansa tosiasiaassa oppiminen voi olla myös jotakin ihan päinvastaista. Hänen mukaansa jatkuva itsensä kehittämiseen kannustava ilmapiiri voi aiheuttaa riittämättömyyden tunnetta ja tuoda elämäntavan, joka perustuu kiireeseen. Lisäksi

hänen mukaansa elinikäiseen oppimiseen kannustava ilmapiiri voi tuoda tunteen, että omaa elämää säädellään ulkoapäin.

Maunulan ym. (2021) mukaan aikuisena opiskelu tuo usein myös stressiä elämään, sillä aikuisopiskelu on usein tasapainoilua työ- ja perhe-elämän välillä. Tämä jatkuva tasapainoilu onkin todettu olevan Repon ym. (2014) mukaan merkittävä opiskelun hidaste ja opintojen etenemättömyyden syy, jotka pitkään jatkueksaan aiheuttavat stressiä ja heikentävät heidän mukaansa psyykkistä hyvinvointia. Fieldin (2011) mukaan aikuisena opiskelu voi nostaa tahattomasti esille myös ikäviä kokemuksia aikaisemmasta elämästä, jotka voivat vaikuttaa psyykkiseen hyvinvointiin. Opiskelu voi palauttaa hänen mukaansa mieleen omia epäonnistumisia, negatiivisia kokemuksia auktoriteeteista tai muita negatiivisia tapahtumia ja tilanteita.

Oppimisella voi olla Mannisen ym. (2014) mukaan myös kielteisiä vaikutuksia sosiaaliseen hyvinvointiin. Heidän tutkimuksensa mukaan aikuisopiskelussa vaadittava itseohjautuva oppiminen voi viedä niin paljon aikaa, että perhe- ja ystävyysuhteet kärsivät ajanpuutteen takia.

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

Tässä luvussa kuvaan tutkimuksen toteuttamista. Ensimmäisenä esittelen tutkimustehtävän ja tutkimuskysymykset, jonka jälkeen kerron tutkimuksen lähestymistavasta ja perustelen sen valintaa. Näiden jälkeen kerron tutkimukseen osallistujista, aineiston keruusta ja aineiston analyysistä. Viimeisenä tarkastelen tutkimuksen eettisyyttä.

4.1 Tutkimustehtävä ja tutkimuskysymykset

Tämän tutkimuksen tarkoitus ja tutkimustehtävä on ymmärtää avoimessa yliopistossa opiskelun merkityksiä aikuisopiskelijoiden elämässä ja opiskelun merkitystä hyvinvoinnille.

Tutkimukselle asetetaan kaksi tutkimuskysymystä:

1. Millaisia merkityksiä opiskelijat antavat opinnoilleen avoimessa yliopistossa?
2. Millainen merkitys avoimen yliopiston opinnoilla on ollut opiskelijoiden hyvinvointiin?

4.2 Tutkimuksen lähestymistapa

Tutkimukseni tarkoituksena on ymmärtää opiskelijoiden antamia merkityksiä, joten lähestyn tutkimustani laadullisella tutkimusotteella. Hirsjärvi ym. (2009, s.161) kuvailevat laadullista tutkimusta tutkimukseksi, jossa ihmisten kokemukset ja merkitykset ovat keskiössä. Lähestyn tutkimustani laadullisin menetelmin myös siitä syystä, että tavoitteena on saada yksityiskohtaista ja rikasta

tietoa, joka Juutin ja Puusan (2020b, s.11) mukaan on laadulliselle tutkimukselle tyypillistä.

Tutkimuksestani löytyy useita laadulliselle tutkimukselle ominaisia piirteitä, joita ovat ihmisten kokemusten ja merkitysten tutkimisen lisäksi teorian merkitys tutkimuksessa ja tutkijakeskeisyys. Aikaisemmat tutkimukset ohjasivat vahvasti tutkimustani. Puusan ja Juutin (2020a, s.82) mukaan teoria on keskeinen osa laadullista tutkimusta, ja sitä voidaan kuvata ikään kuin silmälasina, joilla tutkimuksen aineistoa ja tutkimuksen kokonaisuutta tarkastellaan. Tutkimuksessani teoreettinen viitekehys ohjasi harkinnanvaraiseen aineistonkeruuseen tuottaen laadulliselle tutkimukselle tyypillisen tekstimuotoisen aineiston (Eskola & Suoranta, 2001, s.15). Lisäksi teoreettinen viitekehys ohjasi teoria-ohjaavaa analyysiä sekä johtopäätösten tekemistä, jossa tutkimuksesta saadut tulokset suhteutettiin aikaisempaan teoriaan (Puusa & Juuti, 2020a, s.84). Tutkimukseni piti sisällään paljon valintoja ja olin keskeinen toimija tutkimuksessani. Tutkijakeskeisyys on Eskolan ja Suorannan (2001, s. 20) mukaan ominaista laadullisessa tutkimuksessa. Se antaa joustavuutta, mutta samalla vastuuta tutkimuksen tekemiseen.

4.3 Tutkimukseen osallistujat ja tutkimusaineiston keruu

Tutkimuksen keskiössä oli tarkastella ilmiötä kohteena olevien henkilöiden näkökulmasta. Näin ollen valitsin tutkimukseeni henkilöt, joilla oli avoimessa yliopistossa opiskelusta kokemusta. Valitsin tutkimukseeni myös eri-ikäisiä, eri alojen opiskelijoita ja erilaisissa elämäntilanteissa olevia saavuttaakseni Hirsjärven ym. (2009, s.161) mukaisesti mahdollisimman kokonaisvaltaisen kuvauksen ilmiöstä. Eskolan ja Suorannan (2001, s.18) mukaan voidaankin puhua harkinnanvaraisesta näytteestä, sillä tutkittavien valinta tapahtui harkinnan eikä sattuman mukaisesti.

Etsin haastateltavia kurssialustan ja sosiaalisen median eri kanavien kautta lähettämällä tiedotteen tutkimuksesta ja esittämällä mahdollisuuden osallistua

tutkimukseen. Haastateltaviksi valikoitui viisi henkilöä, joista kaksi opiskeli parhaillaan avoimessa yliopistossa ja kolme oli saanut opintonsa jo päätökseen. Tutkittavista kolmella oli aikaisemmin suoritettu korkeakoulututkinto, ja kahdella oli taustalla ylioppilastutkinto. Tutkittavilla oli keskenään erilainen elämäntilanne opiskeluiden aikana. Neljä tutkittavista kertoi tehneensä opintoja työn ohella ja yksi tutkittava oli opintovapaalla opintojen aikana. Tarkemmat tiedot tutkittavista löytyvät alla olevasta taulukosta 1. Tutkittaville annoin tunnustekoodit tulosluvun selkeyttämiseksi (T1=tutkittava 1). Tutkittavista neljä oli itselleni täysin tuntematonta ja yhden tiesin aiemmista opinnoista, mutta en tuntenut häntä. Koska tutkittavat eivät olleet tuttujani, pystyin olemaan haastattelutilanteissa Eskolan ja Suorannan (2001, s.17) määritelmän mukaisesti puolueeton ja ikään kuin ulkoapäin tutkimuskohdetta tarkasteleva tutkija.

Taulukko 1

Tutkittavien taustatiedot

Tutkittava	Avoimessa yliopistossa suoritettut opinnot
T1	Kasvatustieteen perus- ja aineopinnot
T2	Oikeustieteen opintoja
T3	Kasvatustieteen perus- ja aineopinnot, erityispedagogiikan perusopinnot ja aikuiskasvatustieteen perusopintojen opintojakso
T4	Viestintätieteiden opintokokonaisuus, vastuullisuus- ja kestävä kehitys työelämässä-opintokokonaisuus ja kirjallisuuden perusopinnot
T5	Ihmisen biologia- opintokokonaisuus, stressilääketieteen perusteet, lääketieteen historia, johdatus lääketieteelliselle alalle ja Basics in eHealth

Tutkimuksen aineistonkeruumenetelmäksi valitsin teemahaastattelun, sillä Puusan (2020b, s. 107) mukaan haastattelu mahdollistaa runsaan ja monipuolisen tiedon keräämisen. Lisäksi valitsin haastattelun sen joustavuuden ta-

kia. Tuomen ja Sarajärven (2018, s.85) mukaan haastattelun etuna on, että haastattelutilanteessa voidaan edetä tilanteen mukaan, kuten toistaa kysymyksiä tai päättää kysymysten esittämisjärjestys. Toteutin haastattelut teemahaastatteluina, mikä tarkoittaa Tuomen ja Sarajärven (2018, s.88) mukaan haastattelussa etenemistä etukäteen valittujen teemojen ja kysymysten varassa. Teemahaastattelun etuna nähdään Eskolan ja Suorannan (2001, s.87) mukaan toisaalta sen avoimuus, jolloin vastaaja pääsee halutessaan puhumaan melko vapaamuotoisesti, mutta samalla etukäteen rajatut teemat ohjaavat keskustelua. Lisäksi heidän mukaansa teemat muodostavat konkreettisen kehikon jäsentämällä haastatteluaineiston analysointivaihetta. Teemahaastattelu koostui taustakysymysten lisäksi kahdesta teemasta, jotka olivat opinnoille annetut merkitykset ja hyvinvointi. Teemahaastattelurunko on liitteessä 3.

Haastattelut toteutin marraskuun ja joulukuun 2023 aikana Zoom-verkkopalvelussa etähaastatteluina. Haastattelutallenteiden kesto oli kokonaisuudessaan 2 tuntia ja 5 minuuttia. Lyhimmillään haastattelu kesti 20 minuuttia ja pisimmillään kesto oli 32 minuuttia. Haastatteluiden alkaessa otin Zoomin tallennuksen käyttöön ja lisäksi tallensin haastattelut puhelimeen.

4.4 Aineiston analyysi

Tutkimusaineiston analysoin teoriaohjaavalla sisällönanalyysillä, joka Tuomen ja Sarajärven (2018, s.133) mukaan etenee aineiston ehdoilla, mutta teoreettiset käsitteet tuodaan ilmiöstä jo valmiiksi tiedettyinä. Aineiston analysointi sisälsi kolme vaihetta, jotka olivat pelkistäminen (redusointi), ryhmittely (klusterointi) ja käsitteellistäminen (abstrahointi).

Aloitin haastatteluaineiston analysoinnin litteroimalla kaikki haastattelut. Tällä tarkoitetaan Hirsjärven (2009, 222) mukaan laadullisen tutkimusaineiston puhtaaksi kirjoittamista sanasta sanaan, mikä mahdollistaa aineiston tarkan analyysin. Tunnisteelliset tiedot, kuten paikkakuntien ja oppilaitosten nimet,

jätettiin litteroidusta aineistosta pois. Litteroitua aineistoa muodostui 34 sivua fonttikoolla 12 ja rivivälillä 1,5.

Kun olin saanut tutkimusaineiston litteroitua, luin aineiston useaan kertaan läpi, jotta sain muodostettua aineistosta kokonaiskuvan. Tämän jälkeen pelkistin eli redusoin tutkimusaineiston, joka tarkoittaa Puusan (2020a, s.152) mukaan tutkimuskysymysten kannalta oleellisen informaation poimimista tutkimusaineistosta. Aloitin redusoinnin korostamalla kahdella värillä ilmaukset, joissa haastateltavat kuvailivat erilaisia avoimen yliopiston merkityksiä ja opintojen merkitystä hyvinvoinnille. Tuomen ja Sarajärven (2018, s.123) mukaan pelkistäminen tarkoittaa oleellisen informaation poimimisen lisäksi aineiston tiivistämistä tai osiin pilkkomista. Ilmauksien korostamisen jälkeen tiivistin aineistoa pelkistämällä korostamiani alkuperäisilmauksia ja listaamalla pelkistetyt ilmaukset kahteen eri tiedostoon tutkimuskysymysten mukaisesti. Tämän jälkeen ryhmittelin eli klusteroin listaamiani pelkistettyjä ilmauksia korostamalla eri värein samankaltaiset ilmaukset. Puusan (2020a, s.152) mukaan tätä kutsutaan myös teemoitteluksi, jossa tarkastelu kohdistuu usean haastateltavan yhteisiin piirteisiin. Kun olin löytänyt samankaltaisuudet ilmauksista ja korostanut ne eri värein, muodostin niistä alaluokkia, jotka nimesin Tuomen ja Sarajärven (2018, s.124) mukaisesti ilmauksia kuvaavalla käsitteellä. Taulukossa 2 (Liite 4) on esimerkki alaluokkien muodostamisesta 2. tutkimuskysymyksen osalta.

Alaluokkien muodostamisen jälkeen käsitteellistin eli abstrahoin aineistoa muodostaen samankaltaisista alaluokista yläluokkia. Koska sisällönanalyysi oli teoriaohjaava, toin yläluokkia kuvaavat käsitteet pääosin teoreettisesta viitekehystä Tuomen ja Sarajärven (2018, s.133) teoriaohjaavan analyysimenetelmän kuvauksen mukaisesti. Tutkimuskysymyksen 2 yläluokiksi muodostuivat käsitteellistämisen kautta itsetunto, elämäntyytyväisyys ja opintojen tuomat haasteet. Lopuksi yhdistin yläluokat pääluokaksi, jota kuvaava psyykinen hyvinvoinnin käsite tuli myös teoreettisesta viitekehystä. Taulukossa 3 (Liite 5) on esitetty esimerkki alaluokkien yhdistämisestä yläluokkiin ja niiden yhdistämisestä pääluokkaan tutkimuskysymyksen 2 osalta.

4.5 Eettiset ratkaisut

Tutkimuksen eri vaiheissa noudatin Tenkin eli tutkimuseettisen neuvottelukunnan (2023) laatimia ohjeistuksia hyvästä tieteellisestä käytännöstä, jonka periaatteisiin kuuluvat luotettavuus, rehellisyys, vastuunkanto ja arvostus. Eettiset pohdinnat alkoivat jo aiheen valinnasta. Hirsjärven ym. (2009, s.24-25) mukaan aihetta valitessa tulee tarkoin miettiä, kenen ehdoilla tutkimusaihe valitaan, miksi tutkimus toteutetaan ja miten yhteiskunnallinen merkittävyys tulisi ottaa huomioon. Päätin tutkimusaiheen ja ryhdyin tutkimukseen, koska näin aiheen yhteiskunnallisesti merkittävänä, koin tutkimuksen tuovan lisää ymmärrystä ja sen ei oletettu loukkaavan ketään.

Aloitin tutkimuksen tekemisen teoreettisen viitekehyksen laadinnalla, jossa eettiset valinnat kulkivat mukana. Tenkin (2023) laatimien ohjeistuksien mukaisesti teoreettisen viitekehyksen laadinnassa pyrin luotettavuuteen käyttämällä tuoreita ja vertaisarvioituja lähteitä. Toiseksi arvostin ja kunnioitin muiden tutkijoiden työtä viittaamalla asianmukaisesti lähteisiin.

Aineiston keräämisvaiheessa kiinnitin eettisyyteen myös huomiota. Tuomen ja Sarajärven (2019, s. 155-156) mukaan ihmisiin kohdistuvan tutkimuksen eettisen perustan muodostavat ihmisoikeudet, ja tutkimuksen lähtökohtana tulee olla ihmisarvon kunnioittaminen. Kunnioitin tutkittavien ihmisarvoa haastateltavia etsiessä kertomalla selkeästi mistä tutkimuksessa on kyse ja miksi tutkimus tehdään. Ihmisten itsemääräämisoikeutta kunnioitin korostamalla tutkimukseen osallistumisen vapaaehtoisuutta. Kun olin löytänyt haastateltavat, lähetin heille vielä kirjallisen tiedotteen tutkimuksesta ja tietosuojailmoituksen (Liitteet 6 ja 8), joiden laatiminen perustuu Jyu:n mukaan tietosuojalainsäädäntöön henkilötietojen käsittelystä. Tutkimukseen osallistuneilta pyysin lisäksi kirjallisen suostumuksen (Liite 7), sillä ilman tutkittavien lupaa henkilötietojen käsittely ei ole oikeutettua (Ronkainen ym., 2011, s. 12). Hirsjärven ym. (2009, s.25) mukaan kirjallisella suostumuksella estetään myös ihmisten manipulointi tutkimushankkeissa. Haastattelun alussa kävin suostumuksen vielä suullisesti läpi.

Etähaastatteluissa eettisyys huomioitiin kunnioittamalla haastateltavan yksityisyydensuojaa siten, että olin tutkijana rauhallisessa ja suljetussa tilassa, etteivät ulkopuoliset kuule haastattelutilannetta.

Käsittelin tutkimusaineistoa Tenkin (2023) ohjeistusten mukaisesti noudattaen tietosuojalainsäädäntöä ja huolehtimalla tutkimustiedon salassapidosta, vaitiolosta ja luottamuksellisuudesta. Säilytin tallennetut haastattelut ja litteroidun aineiston salasanan takana. Käsittelin tutkimusaineistoa myös huolehtimalla tutkittavien anonymiteettisuojasta, jossa periaatteena oli Eskolan ja Suorannan (2001, s.57) ohjeistus siitä, että tutkittavien henkilöllisyydet eivät paljastuisi. Litterointivaiheessa pseudonymisoin tutkimusaineiston eli poistin haastatteluista tunnistetiedot. Tutkimusaineiston tulen hävittämään asianmukaisesti tutkimusraportin valmistuttua.

Tutkimuksen analysoinnissa ja raportoinnissa noudatin myös Tenkin (2023) ohjeistusta huolellisuudesta ja rehellisyydestä. Tein tutkimusaineiston analyysin huolellisesti aineistoa muuttamatta ja tutkimuksen tulokset raportoin rehellisesti vääristämättä havaintoja. Raportoin tutkimuksessani tekemäni valinnat myös yksityiskohtaisesti, joka Ronkaisen ym. (2011, s.152) mukaan kuuluu hyvään tieteelliseen käytäntöön. Tutkimuksen tuloksia raportoitaessa (luku 5), osa sitaateista on lyhennetty pääsisältö säilyttäen. Sitaatin lyhennys ilmenee merkinnällä (...).

5 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Tässä luvussa kuvaan tutkimuksessa saadut tulokset avoimessa yliopistossa opiskelun merkityksestä aikuisopiskelijoiden elämään ja hyvinvointiin. Tutkimuksen keskeiset tulokset on havainnollistettu alla olevaan taulukkoon 4.

Taulukko 4

Avoimessa yliopistossa opiskelun merkitykset aikuisopiskelijoiden elämään ja hyvinvointiin

Opintojen merkitys aikuisopiskelijoiden elämään		Opintojen merkitys aikuisopiskelijoiden hyvinvointiin	
Työelämä	Ammatillisen osaamisen kehittäminen	Psyykinen hyvinvointi	Itsetunto ja minäpystyvyys
	Työmahdollisuuksien laajentuminen		Elämän- tyytyväisyys
Opiskelutaitojen kehittyminen	Oppimistaidot		Opintojen tuomat haasteet
	Oman oppimisen suunnittelu ja tarkastelu	Sosiaalinen hyvinvointi	Yhteisöllisyys
Tulevaisuus	Elämässä eteenpäin pääseminen		Sosiaalinen tuki
	Opintojen hyödyt jatko-opiskeluissa		

5.1 Avoimen yliopiston opinnoille annetut merkitykset

5.1.1 Työelämä

Ammatillisen osaamisen kehittäminen. Tutkittavista kaikki, jotka olivat työelämässä, kokivat, että avoimen yliopiston opinnoista on ollut hyötyä työelämään. Tutkittavista kaksi kertoi, että ammatillisen osaamisen kehittäminen oli suurin syy opintojen aloittamiseen. T1 kertoi opintojen aloittamisesta: ”Halusin sen kasvatustieteen päivittää, et kun niistä opinnoista oli aika paljon aikaa ja silloin kun mie tein niitä opintoja niin mulla oli vaikee elämäntilanne(...) Tuntu et mie en muista niistä mitään”. Myös T4 kertoi tavoitteekseen ”kehittyä ammatillisesti”. Molemmat tutkittavat kertoivat opintojen vastanneen heidän ammatillisen kehittymisen tavoitteitaan:

Kaikki tommoset kasvatustieteen filosofia, kasvatustieteiden psykologia ja kaikki tämmöset asiat et niitä pysty hirtu hyvin peilaamaan siihen ihan arkeen mitä siellä töissä eli (T1)

Niistä sai kyllä suoraan tuohon omaan työhön niin kun syvennettyä sitä ymmärrystä ja laajennettua sitä tietotaitoa. Et tavallaan nyt on enemmän teoriapohjaa, et paljon on siellä käytännössä oppinut niitä asioita, mut nyt on niin kun teoriapohjaa ja vähän erilaista näkemystä (T4)

T3 kertoi myös saaneensa hyötyä opinnoista työelämätaitoihin: ” Ajatusmaailma suhtautua erilaisiin tilanteisiin niin kun ehkä vuorovaikutuksen kannalta avautui. Sitten hyöty just sen kannalta, et osais suhtautua kypsemmin erilaisiin työyhteisöihin ja haastaviin kompleksisiin tilanteisiin”.

Työmahdollisuuksien laajentuminen. Lähes kaikki tutkittavat näkivät opinnot työmahdollisuuksien laajentajana. Osan työnkuva oli jo laajentunut opintojen myötä: ”Mie kirjoitin muutaman tutkimuspaperin yhden kollegan kanssa, missä nimenomaaan mie katoitin sitä asiaa enemmän sieltä kasvatustieteen näkökulmasta”(T1). Osa tutkittavista puolestaan ajatteli, että opinnot hyö-

dyttävät tulevaisuudessa: ” Uskon, että niistä on jatkossa hyötyä siitä osaamisesta, että joko sitten omassa työssä laajentaa sitä työnkuvaa tai sitten ihan vaihtaa johonkin muuhun työhön”(T4).

Tutkittavat pitivät merkittävänä sitä, että opinnot myös mahdollistavat uusien uravaihtoehtojen aukeamista. Osa tutkittavista kertoikin, että opintojen myötä työelämä sai uudenlaisen perspektiivin:

Elämässä on muitakin uravaihtoehtoja ja mahdollisuuksia tehdä sellasta mistä tykkää(...). Nää on muuttanu sillein elämäni suuntaa, et todennäköisesti tuun olemaan jollain muulla alalla kun täs nykyisessä”(T3)

Tietyllä tavalla se avoimessa alkanut polku on johtanut siihen, et mie voin joku päivä väitellä tohtoriksi (...) Et onhan se antanu aika isonkin tulevaisuusperspektiivin ja vähän niin kun suunnan, et mihin mie tähtään jäljellä olevina työelämävuosina (T1)

T4 kertoi, että opinnot antoivat myös hänelle uudenlaisen perspektiivin: ” Ne olikin mun lempariopintoja(...) Siitä on tavallaan auennu itelle semmonen ajatus, että ehkä haluisin panostaa semmoseen vaikka viestinnän tehtäviin niin kun omassa työssä”. Opinnot mahdollistivat näin ollen myös uusien mielenkiinnon kohteiden löytymisen ja saivat pohtimaan työuraa uudesta näkökulmasta.

5.1.2 Opiskelutaitojen kehittyminen

Oppimistaidot. Tutkittavien kuvauksista kävi ilmi, että he lähtivät hyvin erilaisilla koulutustaustoilla ja opiskelutaidoilla avoimen yliopiston opintoihin. Kaikki tutkittavat kuitenkin kokivat, että avoimessa yliopistossa opiskelu kehitti heidän oppimistaitojaan. T3 kertoi oppimistaitojen kehittyneen laajasti: ” Mä oon kehittynyt englannin kielessä, kun on lukenut erilaisia artikkeleita ja myös sitten tieteellisen tekstin tuottaminen on huomattavasti kehittynyt (...) Sitten myös tiedonhaku ja kyky löytää lähteistä materiaalia.

Useampi tutkittava kertoi myös opiskelutekniikoiden kehittyneen. T1 kertoi omaavansa ”ihan hyvät oppimisvalmiudet” ja olevansa ”teorianrakastaja”. Hän koki kuitenkin opintojen auttaneen häntä opiskeltavien asioiden pilkkomisessa pienempiin osiin: ”Semmonen oivallus, että isot möhkäleet ovat vaikeita, et ne pitää pilkkoo niin kun pienemmiksi”. T2 puolestaan kertoi lähteneensä ”nollasta liikkeelle opiskelutaitojen suhteen”. Hän kokikin, että taidot ”kehitty sillein tota oikein hyvin”. Hän kertoi oppineensa käyttämään erilaisia tekniikoita, kuten ”muistikortteja ja mindmap-tyylisiä koonteja”. T5 kertoi merkittävänä oppimistaidon kehittymisenä myös vastaustekniikoiden oppimisen, ”et miten tietynlaiseen kysymykseen halutaan vastaus”.

Lähes kaikki tutkittavat mainitsivat myös ajattelunsa kehittyneen opintojen myötä. T1 kertoi, että ”tosi monista opintojaksoista on saanu sellasta peilauspintaa et ne on kehittänyt semmosta omaa ajattelua siihen”. Oman ajattelun kehittymisen lisäksi ongelmaratkaisun kehittyminen mainittiin: ”Oppinut ongelmanratkaisu-näkökulmaa, et pitää osata pohtia monelta eri näkökulmalta ja samalla ongelmaratkasta, mikä niin kun tulee sit lääkärin työssä tosi tärkeeseen näkökulmaan” (T5).

Oman oppimisen suunnittelu ja tarkastelu. Osa tutkittavista kertoi kokevansa, että opintojen myötä oppi suunnittelemaa omaa oppimistaan ja tarkastelemaan omaa oppimisprosessiaan. Moni tutkittava kertoi kehittyneensä oman oppimisen suunnittelussa, jossa ajanhallinta nousi keskeisimmäksi:

On oppinu tosi hyvin käyttämään kalenteria ja sitten samalla tarkemmin suunnittelemaan sitä omaa viikkoa ja ajankäyttöä (T5)

Kun suunnitteli hyvin ja aikataulutti ja pysy kärryillä, et okei ensi viikolla tän verantöitä ja tentti kolmen viikon päästä niin pitää vähän sumplia (...) Kyllä se oli paljon sitä arjen priorisointia (T2)

Oman oppimisen tarkastelu myös vahvistui monen tutkittavan kohdalla. T2 kertoi avoimen opintojen herättäneen koko hänen opiskelijapersoonallisuutta.

tensa: ”Olin menny vähän siitä mistä aita on matalin (...) Tosiaan se mun opiskelijapersoonallisuus oli uinunut jotain talviunta ja sitten kun alotin ne opinnot niin se tuntu niin semmoselta oikeelta”. T4 puolestaan kuvaili, että opintojen myötä hän ”pääsi tutustumaan omiin kykyihin opiskelijana ja siihen, mitkä ne oppimistyylit, millä ite parhaiten oppii”. Hän uskoikin, että oman oppimisen tunnistaminen auttaa varmasti tulevaisuudessa työelämässä, jossa uuden oppiminen on arkipäivää.

5.1.3 Tulevaisuus

Elämässä eteenpäin pääseminen. Kaikki tutkittavat kuvailivat avoimessa yliopistossa opiskelua hyvin merkittäväksi ja elämässä eteenpäin viejäksi. T4 ja T5 kertoivat opintojen osoittaneen suuntaa elämälle ja he uskoivatkin opinnoilla olevan tulevaisuuteen iso merkitys. Kolmen tutkittavan kohdalla avoimen opinnot puolestaan johtivat siihen, että tällä hetkellä he ovat tutkinto-opiskelijoina yliopistossa. He kuvailivat avoimen merkitystä:

Nää opinnot ovat olleet aika merkittäviä, koska ne on johtaneet tähän opintovapaaseen ja tulevaan tutkintoon, että jos en ois lähteny opiskelmaan, en varmasti ois niin kun yliopistossa (T3)

Pääsin avoimen väylällä opiskelemaan tai sen kautta niin kyllä sillä oli iso merkitys mun elämään (...) Sain sen koulupaikan mitä olin havigellut (T2)

Nää opinnot on antanu aika isonkin tulevaisuusperspektiivin oikeastaan (...) Mie siis haluaisin väitellä tohtoriksi joskus (...) Tietyllä tavalla se avoimesta alkanut polku johtanut siihen, että mie voin joku päivä väitellä (T1)

Opintojen hyödyt jatko-opiskeluissa. Lähes kaikki tutkittavat ajattelivat avoimen yliopiston opinnoista olevan hyötyä jatko-opinnoissa. Useampi tutkittava piti merkittävänä sitä, että jos aikaisempaa kokemusta yliopistosta ei ole, avoimessa yliopistossa yliopisto-opinnot tulevat tutuksi: ”Mulle ei tullu kauheesti mitään yllätystä siitä, mitä se yliopistossa opiskelu on, et tavallaan avoin peilas tosi hyvin sen kaiken” (T3). Yliopisto-opintoihin tutustuessa voi samalla varmistua omasta alasta, mitä tutkittavat pitivät myös merkittävänä. T2 kertoi

olleensa hyvillään siitä, että avoimen opinnot selvensivät hänen alansa ja samalla hän sai pitää ensikertalaisuuden:” Nykyään varsinkin, kun tää ensikertalaisuus on semmonen, mitä kannattaa vaalia, ettei sitä ihan turhaan menetä”. Merkittäväksi tekijäksi nousi myös se, että opinnot eivät mene hukkaan:” Kun pääsee sisälle, niin saa opintopisteitä vähän kerättyä kasaan” (T5).

Avoimen yliopiston opinnoista koettiin olevan hyötyä myös pääsykokeisiin lukemisessa. T5 kertoi opintojen auttaneen pääsykokeissa vaadittavan tiedon keräämisestä: ”Sai tosi paljon syvennettyä sitä omaa tietoa ja samalla kerrattua ihan juuritason asioita, mitä niin kun vaaditaan sitten koeosaamisessa”. T2 puolestaan totesi, että ”se toi semmosta itsevarmuutta siihen pääsykoelukemiseen”.

Lisäksi avoimen opinnot nähtiin hyvänä vaihtoehtona välivuodelle: ”Kyllähän se tarjos hyvää tekemistä välivuodelle” (T2). T2 kertoi, että välivuosi ei mennyt hukkaan, kun oli mahdollisuus opiskella avoimessa yliopistossa.

5.2 Avoimen yliopiston opintojen merkitys hyvinvoinnille

5.2.1 Psyykinen hyvinvointi

Itsetunto ja minäpystyvyys. Kaikki haastateltavat kertoivat kokevansa, että avoimessa yliopistossa opiskelulla on ollut merkitystä itsetuntoon ja minäpystyvyyteen opinnoissa onnistumisten ja omien kykyjen huomaamisen kautta. T1 kertoi opintojen olleen ”äärettömän palkitsevia”: ”Miulle nousee ihan mieleen semmosia tosi kirkkaita semmosii ihan oppimisen kokemuksia ja semmosia oivaltamisen kokemuksia”. T4 puolestaan iloitsi siitä, että ”pysty pitkän ajan jälkeen opiskelemaan ja oppimaan uutta ja suoriutu ihan hyvin niissä opinnoissa”. Myös T2 ja T3 nostivat esille onnistumisen kokemukset:

Mää ainakin omasta mielestäni sain hyviä arvosanoja sitten niissä avoimen opinnoissa, et se sillein ehkä yllätti mua, koska en oo ennen ollu koulussa niin kun hyvä (T2)

Kyllä se aina niin kun luo semmosta onnistumisen kokemusta siitä, että kun on osannut tehdä jonkun asian, saanu sen valmiiks ja niin kun saanu sen eseen kautta niin kun osoitettua et pystyy tämmöstä tekemään (T3)

Suurin osa haastateltavista myös kertoi opintojen auttaneen heitä huomaamaan omat kykynsä opiskelijana ja luottamaan niihin. T2 kertoi hyvien arvosanojen yllättäneen hänet: ” En oo ennen ollu koulussa niin kun hyvä (...) Mulla oli tosi huono itsetunto (...) Aattelin, että ei musta oo sillein yliopistoon eikä mihinkään (...) Sitten tuli pääasiassa hyviä arvosanoja, niin kyllä se vaikutti sillein itsetuntoon”. Omien kykyjen huomaaminen vaikutti usean tutkittavan itsetuntoon ja minäpystyvyyteen johtaen siihen, että he hakeutuivat avoimen yliopiston jälkeeseen tutkinto-opiskelijoiksi tai heidän tulevaisuudensuunnitelmissaan on yliopistoon hakeutuminen:

Kun opinnoista selvis ja pääs kouluun niin tavallaan ne osoitti, et mie pärjään akateemisella opiskelusaralla ja pystyn tänne tota yliopistoon hakemaan, et varmaan ilman avointa en ois hakenut (T3)

Tulee semmonen fiilis, että mä voi oikeesti hallita nää asiat vaikka puhutaankin sillein yliopistotason asioista, niin sitten se antaa siihen hakuunkin sitä itsevarmuutta, et hei mä oikeesti voin oppia nää asiat (T5)

Elämäntyytyväisyys. Kaikki tutkittavat kertoivat, että avoimessa yliopistossa opiskelulla on ollut merkitystä heidän elämäntyytyväisyyteensä. Tutkittavat kuvailivat opintojen antaneen suunnan ja sisältöä elämälle, tuoneen unelmia lähemmäksi ja mahdollistaneen itsensä toteuttamisen. T2 ja T5 kertoivat saaneensa elämälleen suuntaa opintojen myötä. He kertoivat, että opinnot selkeyttivät käsitystä siitä, mikä on oma ala:

Mää löysin niin kun suunnan elämäni, niin kyllä se varmaan tietynlaista tyytyväisyyttä elämään on, kun mää olin ollu niin hukassa, että mitä mä oikeesti lähen opiskelemaan (T2)

Tulee semmonen innostus niistä asioista, että vau tää on tosi ihanaa ja tulee semmonen tosi positiivinen buustikin siihen, et okei tämmösten kanssa mä haluan tulevaisuudessa tehdä töitä (T5)

Osa tutkittavista kertoi, että opinnot ovat olleet ”oma juttu”, joka on tuonut elämään sisältöä. Tutkittavat kuvailivatkin opintojen parissa viettämäänsä aikaa tärkeäksi:

Pääs tekemään tai tutustumaan mielenkiintosiin aiheisiin ja sai viettää jokseenkin yksinäistä, mutta opiskelijaelämää näin täällä ruudun ääressä niin sai tavallaan semmosen välivuoden kaikesta hurlumheista perhe- ja työelämässä (T4)

Se on vähän semmonen pohjavire siellä, että tää on niin kun miun juttu ja vähän niin kun miun harrastus (...). Meidän arki pyörii niin kun jonkun muun kun miun asiointien ympärillä, niin mie aattelen, et se opiskelu on niin miun oma palikka (T1)

Opintojen tuomat haasteet. Kaikki tutkittavat kertoivat, että opinnot ovat tuoneet mukanaan pieniä haasteita. Yleisimmäksi haasteeksi tutkittavat kertoivat ajankäytön. Erityisesti perhe-elämän ja työelämän yhteensovittaminen koettiin haasteeksi:

Noi vuorokauden 24 tuntia on ollu semmonen pikku haaste mitä tässä on koko ajan ollu. Että miten ne opinnot survoo sinne kaiken muun elämän, työelämän ja perhe-elämän joukkoon (T1)

Ehkä eniten haasteita aiheutti nää lasten sairastelut, että joutu sitten vähän sumplimaan sitä opiskelua ja niitä aikatauluja (T4)

Kaikki tutkittavat kertoivat myös kokeneensa ajoittain stressiä opinnoista.

Suurimmalla osalla stressi liittyi nimenomaan ajan löytämiseen opinnoille. T1 totesikin, että ajoittain yönä on joutunut tinkimään: ”Välillä oon siis joitain juttuja siinä viimeisenä yönä vääntäny niin kun ihan hulluna”. Useampi tutkittava kertoi myös itselle asetettujen tavoitteiden ja hyvien arvosanojen tavoittelemisen aiheuttaneen ajoittaista stressiä:

Jos tähtää avoimen väylään niin korostuu semmonen niin kun, että ne arvosanat määrittää oikeesti niin kun kaiken (...). Jos ei tullu toivomaa arvosanaa tai niin kun ite aatteli et voisi tulla niin kyllä sitten tuntu, että ei musta oo mihinkään, että oon ihan hirveetä ja maailmanloppu (T2)

Ite oon niin määrätietoinen ja kilpailuhenkinen niin yhestä aihekokonaisuudesta tuli ykkönen niin se oli semmonen et harmitti, et voi vitsi (T5)

T3 kertoi kokeneensa haasteet samalla positiivisena asiana: ”Et joutuu näkemään vaivaa ja ottamaan itelle niin kun aikaa jonkun artikkelin lukemiseen tai tekstin tuottamiseen, et ne on semmosia positiivisia haasteita, mitkä auttaa kehittämään itteään”. Myös muut tutkittavat toivat esille, että haasteista huolimatta opinnot ovat ”jääneet plussan puolelle” ja tuoneet pääsääntöisesti pelkkää positiivista elämään.

5.2.2 Sosiaalinen hyvinvointi

Yhteisöllisyys. Kaikki tutkittavat kertoivat, että avoimen yliopiston opintojaksoilla yhteisöllisyys muiden opiskelijoiden kanssa jäi todella heikoksi eikä kukaan muodostanut uusia ihmissuhteita opintojen myötä. T3 kuvaili yhteisöllisyyden muodostamisen vaikeutta: ”Kun aattelee verkkokursseja, 4-6 viikkoo niin siinä keskityttiin varsinaiseen tehtävään (...) Ja noilla luennoilla kun niitäkin oli niin ihmiset vaihtuu koko ajan niin ei ollu semmosta mahdollisuutta edes kauheesti vaihtaa kuulumisia” (T3). Vaikka tutkittavat eivät olleet juurikaan kokeneet yhteisöllisyyttä, eivät he olleet kovin harmissaan tästä, eikä se ollut heidän prioriteettinaan:

Mie en sillein ehkä kaipaa tai oo kaivannu sellasta opiskelijaporukkaa tietyllä tavalla ympärilleni (...) Se on semmonen miun oma juttu niin se tietyllä tavalla riittää miulle ja sitten miulla on ne sosiaaliset ja muut piirit niin kun jossain muualla” (T1).

Mulla oli myös vähän sillein, että mää tulin tänne nyt opiskelemaan, että tota en sillein ettämään kavereita, et etitään ne kaverit sitten kun päästään kouluun” (T2).

Lisäksi tutkittavat toivat esiin, että avoimessa yliopistossa korostuva itsenäinen opiskelu sopii heille: ”Mä tykkään ite tehdä paljon niin kun, et jos mä opiskelen niin mä mielummin opiskelen itse” (T5). Useat tutkittavat myös kertoivat, että aikataulutuksen takia itsenäiset tehtävät ovat helpompia:

Kun se aikataulutaminen on hankalaa niin kun itsensä kanssa, niin sit jos siihen pitäs ottaa jonkun muun aikataulut vielä huomioon (T1).

Omaan elämäntilanteeseen sopii se, että pystyy hyvin itenäisesti tekemään ja ei oo niin tarkkoja aikatauluja, et sitten jos ois enemmän yhteisiä juttuja, niin sitten se vaatis aina sitä aikataulutusta ja muuta eri tavalla. (T4)

Vaikka tutkittavista kukaan ei suoranaisesti ollut kaivannut yhteisöllisyyttä, ajatteli muutama tutkittava, että yhteisöllisyydellä olisi saattanut olla joitakin positiivisia seurauksia: ”Jos pystyy keskustelemaan jostain opintojen sisällöistä, niin tuleehan siihen erilaisia näkemyksiä ja kun ehkä ymmärtää jonkun asian eri tavalla (...) Ehkä semmosesta ois hyöty, jos ois enemmän vaikka verkkokeskusteluja videon välityksellä” (T4).

Sosiaalinen tuki. Koska tutkittavat kokivat opinnoissa vähäisesti yhteisöllisyyttä, myös sosiaalisen tuen saaminen muilta kurssilaisilta jäi heikoksi. T2 oli ainoa, joka selkeästi kertoi tilanteesta, jossa hän oli kaivannut tukea: ”Siihen ois kaivannu semmosta panikointitukea, että tota mites kun tää avoimen väylä on ekaa kertaa ja mulla oli tää keskiarvo ja riittääkö tää, niin siihen ois kaivannu semmosta vertaistukea”. Vaikka sosiaalinen tuki kurssilaisten kanssa jäi heikoksi, tutkittavista osa kuitenkin kertoi, että kursseilla vallitsi kuitenkin kannustava ilmapiiri ja ne harvat yhteistyöt, mitä kursseilla oli ollut, olivat antoisia: ”Verkkokurssien yhteistyöjutut on ollut lähes poikkeuksetta niin todella antoisia ja kivoja” (T1).

Useampi tutkittava myös kertoi, että opettajilta saatu palaute oli merkittävä tuki opintojen aikana. Hyvä palaute olikin monella yksi tekijä, joka kannusti jatkamaan opinnoissa ja tavoittelemaan unelmiaan:

Mie sain opettajilta ihan tosi kivaa sellasta palautetta ja rohkaisua ja sellasta, et se väikkäri on ihan realistinen niin kun ajatus siulle ja tälle” (T1)

Mulle siis semmonen positiivinen palaute ja onnistuminen tuo hyvää mieltä (...) Opinnot suju hyvin ja tuntu sillein et niistä sai hyvää positiivista palautetta niin se sitten ruokki sitä, et halus jatkaa kursseja (T3)

Myös instagram toimi muutamalle tutkittavalle tärkeänä opinnoista jakamisen paikkana:

Kun pidin instagram-tiliä niin sitä kautta tuli sitten niitä kontakteja ihmisiin ja siellä pysty niin kun sitten niitä asioita rennommassa ilmapiirissä käsittelemään (T4)

Instagram-yhteisön kautta, kun on itekin sinne päivitellyt, niin siellä voi joku tulla puhuun, et hei mäkin käyn näillä samoilla kursseilla ja niin kun et sieltä tulee sit se yhteisöllisyys enemmän sen kautta (T5)

Instagramia pidettiin paikkana, jossa voi rennossa ilmapiirissä jakaa kokemuksi-
aan opinnoista. Se osoittautui myös osalle tutkittavista tärkeäksi yhteisöllisyyden
kokemisen paikaksi, jossa saa myös tukea muilta opiskelijoilta.

6 POHDINTA

Tässä luvussa tarkastelen tutkimuksessa saatuja tuloksia aikaisempiin tutkimuksiin verrattuna ja teen tutkimustuloksista johtopäätöksiä. Lisäksi arvioin tutkimuksen luotettavuutta, pohdin tutkimuksen vahvuuksia ja heikkouksia sekä esitän jatkotutkimusideoita.

6.1 Tulosten tarkastelu

Tutkimukseni tarkoituksena oli ymmärtää avoimessa yliopistossa opiskelun merkityksiä aikuisopiskelijoiden elämässä ja opiskelun merkitystä hyvinvoinnille. Tulokset osoittivat aikaisempia tutkimuksia vahvistaen (Laal, 2012; Merriam & Baumgartner, 2020), että avoimessa yliopistossa opiskelulla ja elinikäisellä oppimisella on laajasti merkitystä elämän eri osa-alueisiin.

Ensimmäisen tutkimuskysymyksen tarkoituksena oli selvittää, millaisia merkityksiä opiskelijat antavat opinnoilleen avoimessa yliopistossa. Tutkimustulokset osoittivat, että opiskelijat kokivat opinnot merkittäviksi työelämälleen, opiskelutaidoilleen ja tulevaisuudelleen. Työelämässä olevat tutkittavat kokivat avoimen yliopiston opinnoilla olleen merkitystä erityisesti ammatillisen osaamisen kehittämisessä ja työmahdollisuuksien laajentamisessa. Tutkittavat kokivat avoimen yliopiston opintojen mahdollistavan työnkuvan laajentumisen, uusien uravaihtoehtojen aukeamisen ja urahaaveiden selkeytymisen, jotka on todettu avoimessa yliopistossa opiskelun hyödyiksi myös Lemmetyn ym. (2020) tutkimuksessa. Tulokset vahvistivat myös aikaisempia tutkimuksia (mm. Merriam & Baumgartner, 2020; Haltia ym. 2020) siitä, että ammatilliset tavoitteet ovat tekijä, joka ohjaa suurinta osaa aikuisista kouluttautumaan. Tulokset osoittivat, että opinnoilla on ollut merkitystä myös opiskelutaidoille, sillä lähes kaikki tutkittavat kertoivat oppimistaitojensa ja oman oppimisen tarkastelun ja suunnittelun kehittyneen. Oppimistaitojen kehitys näkyi mm. opiskeluteknikoiden hallintana ja oman ajattelun kehittymisenä. Myös Haltia ym. (2018) ovat

todenneet tutkimuksessaan, että avoimella korkeakouluopetuksella on merkitystä opiskelutaitojen kehittymiselle. Tulokset myös osoittivat avoimen yliopiston opinnoilla olevan merkitystä tulevaisuuden kannalta. Merkittäväksi koettiin ensinnäkin elämässä eteenpäin pääseminen, sillä suurin osa tutkimukseen osallistuneista koki, että opinnot ovat vieneet elämässä eteenpäin. Suurin osa tutkittavista opiskelikin parhaillaan tutkinto-opiskelijana, johon avoin yliopisto oli johtanut. Lisäksi merkittäväksi koettiin opintojen hyödyt jatko-opiskeluille. Avoin yliopisto osoittautui merkittäväksi yliopisto-opintojen tutuksi tulemisessa, opintopisteiden keräyksessä ja ensikertalaisuuden vaalimisessa, joka vahvistaa aikaisempia tutkimustuloksia (mm. Alho-Malmelin, 2010).

Toisen tutkimuskysymyksen tarkoituksena oli selvittää, millaisia merkityksiä opinnoilla on ollut opiskelijoiden hyvinvointiin. Tutkimustulokset osoittivat, että opinnoilla on ollut merkitystä niin psyykkiseen kuin sosiaaliseenkin hyvinvointiin, mikä on linjassa aikaisempien tutkimustulosten kanssa (mm. Field, 2011). Pääsääntöisesti opinnot osoittautuivat opiskelijoiden hyvinvointia lisääväksi tekijäksi, vaikka kaikki olivat ajoittain kokeneet myös haasteita, joista tyydyttävimpiä olivat ajankäyttö ja stressi. Tämä tutkimustulos vahvistaa aikaisempia tutkimustuloksia (mm. Field, 2011; Repo ym., 2014). Opintojen myönteinen merkitys psyykkiseen hyvinvointiin oli keskeinen tulos, sillä kaikki tutkittavat kokivat itsetunnon ja minäpystyvyyden sekä elämäntyytyväisyyden lisääntyneen opintojen myötä. Myös aiemmat tutkimustulokset (mm. Lahtomaa 2023) ovat osoittaneet, että elinikäisellä oppimisella avoimessa yliopistossa tai muussa kontekstissa on myönteinen vaikutus psyykkiseen hyvinvointiin. Avoimen yliopiston opinnot vahvistivat monen käsityksiä omista kyvyistä ja johtivatkin opiskelijoita hakeutumaan yliopistoon tutkinto-opiskelijaksi, joka on todettu myös aikaisemmissa tutkimuksissa (mm. Lahtomaa, 2023; Alho-Malmelin, 2010). Opintojen merkitys sosiaaliseen hyvinvointiin sen sijaan koettiin hyvin heikoksi. Aikaisemmista tutkimuksista (mm. Field, 2011; Haltia ym. 2018) poiketen opiskelu ei tutkittavien mielestä lisännyt heidän sosiaalista pääomaansa tai laajentanut sosiaalisia verkostoja. Opiskelijat eivät juurikaan kokeneet yhteisöllisyyttä opintojaksoilla, eivätkä saaneet vertaistukea muilta opiskelijoilta, jotka ovat oleellinen

osa sosiaalista hyvinvointia Fadjukoffin ym. (2022) mukaan. Toisaalta tulokset osoittivat, etteivät opiskelijat kaivanneet yhteisöllisyyttä tai vertaistukea. Kaikilla olivat sosiaaliset verkostot muualla, ja itsenäinen opiskelu sopi heille myös ajankäytöllisistä syistä paremmin kuin muiden kanssa yhdessä opiskelu, mikä voi selittää yhteisöllisyyden puuttumisen. Lisäksi muutama tutkittava nosti esille kurssien lyhyen keston, suuret opiskelijamäärät ja opiskelijoiden suuren vaihtuvuuden kursseilla, jotka myös osaltaan vaikuttavat yhteisöllisyyden kokemiseen avoimen yliopiston kursseilla. Useampi tutkittava myös kertoi opintojen olevan ”oma juttu”, mikä voi osaltaan myös selittää sitä, että opinnot halutaan pitää itsellä eikä yhteisöllisyyttä kaivata.

6.2 Tutkimuksen arviointi

Tutkimuksen luotettavuuteen kiinnitin erityistä huomiota koko tutkimusprosessin ajan niin teoreettisen viitekehyksen laadinnassa, aineiston keräämisessä kuin tulosten raportoinnissakin. Luotettavuutta lisätäkseni noudatin myös Tenkin eli tutkimuseettisen neuvottelukunnan (2023) laatimia ohjeistuksia hyvästä tieteellisestä käytännöstä.

Luotettavuutta lisäsin selostamalla Hirsjärven ym. (2009, s.232) mukaisesti tutkimuksen eri vaiheet tarkasti. Tutkimuksen viitekehystä laatiessa viittasin asianmukaisesti ja tarkasti lähteisiin. Selostin myös tarkasti aineistonkeräämisen eri vaiheet sekä avasin tekemääni analyysiä tuomalla konkreettisia esimerkkejä pelkistämisestä, ryhmittelystä ja käsitteellistämisestä. Tulosluvun luotettavuutta puolestaan lisäsin käyttämällä runsaasti tutkittavien sitaatteja. Hirsjärven ym. (2009, s.233) mukaan sitaattien myötä lukijalle selkenee, mihin tutkijan päätelmät tuloksista perustuvat. Laadulliselle tutkimukselle ominaiseen tapaan tutkittavien määrä oli pieni, jonka vuoksi tutkimustuloksia ei voida yleistää Hirsjärven ym. (2009, s.182) mukaan kaikkiin avoimen yliopiston opiskelijoihin. Tutkimus-

tulosten luotettavuutta kuitenkin lisää vahvistettavuus, joka Eskolan ja Suoran (2001, s.212) mukaisesti ilmenee siten, että tulkintani saavat tukea aikaisemmista tutkimuksista.

Tutkimukseni vahvuutena voidaan pitää tutkimuksen laaja-alaisuutta. Ensimmäkin tutkittavat olivat hyvin eri-ikäisiä, eri elämäntilanteissa olevia ja eri alojen opiskelijoita, mikä toi avoimen yliopiston merkityksen laajasti esille. Toiseksi avoimen yliopiston merkitystä käsiteltiin useasta eri näkökulmasta: työelämän, opiskelutaitojen, tulevaisuuden ja hyvinvoinnin näkökulmista. Toisaalta laaja-alaisuus voidaan nähdä myös tutkimuksen rajoitteena. Jos tutkimuksen olisi rajoittanut pelkästään esim. avoimen yliopiston merkitykseen hyvinvoinnille, olisi mahdollisesti saatu tätä tutkimusta tarkempaa ja yksityiskohtaisempaa tutkimustietoa. Aiheen läheisyys itselleni saattoi myös olla samalla tutkimuksen vahvuus ja rajoite. Koska aihe oli itselleni läheinen, pystyin ymmärtämään paremmin tutkittavia, ja olimme haastattelutilanteissa samalla aaltopituudella. Toisaalta tämä saattoi olla myös tutkimuksen luotettavuuden rajoitteena. Pyrin kuitenkin säilyttämään riittävän objektiivisuuden ja tunnistamaan oman subjektiivisuuden, jotta omat oletukseni eivät vaikuttaisi tutkimustuloksiin. Aaltion ja Puusan (2020, s.179) mukaan täydellinen objektiivisuus onkin lähes mahdotonta, mutta sitä voidaan nimenomaan lisätä tunnistamalla oma subjektiivisuus.

6.3 Jatkotutkimusideat ja johtopäätökset

Tutkimukseni tarkoituksena oli ymmärtää avoimen yliopiston opiskelijoiden opiskelulle antamia merkityksiä. Ymmärtämisen syventämiseksi olisi jatkossa mielenkiintoista rajata tutkimus johonkin tiettyyn osa-alueeseen, kuten psyykkiseen hyvinvointiin, ja näin tutkia annettuja merkityksiä tätä tutkimusta syvällisemmin. Tutkimuksen kohderyhmäksi olisi mielenkiintoista valita eläkeläiset, ja tutkia, millainen merkitys avoimen yliopiston opinnoilla on heille. Koska tutki-

mus oli laadullinen, sen tutkimusjoukko oli laadullisen tutkimuksen tapaan verrattain pieni. Jatkossa olisi mielenkiintoista tutkia avoimen yliopiston merkitystä suurella otoksella määrällisellä tutkimusotteella. Tutkimus herätti pohdintoja ja kysymyksiä myös syy-seuraussuhteista, kuten siitä, ovatko avoimen yliopiston opinnot yhteydessä parempaan työnsaantiin. Lisäksi aihetta voisi tutkia triangulaatiolla, kuten esimerkiksi aineistotriangulaatiolla, jolloin aineistona voisivat olla mm. lehtiartikkelit, haastattelut ja tilastot (Aaltio & Puusa, 2020, s. 185).

Tutkimuksella saatiin tietoa avoimen yliopiston opintojen laajasta merkityksestä opiskelijoiden elämään. Tutkimustuloksista voivat hyötyä ne, jotka miettivät avoimessa yliopistossa opiskelun aloittamista. Lisäksi tutkimustuloksista voivat hyötyä työnantajat, sillä he voivat tukea työntekijöiden ammattitaidon kehittämistä osallistumalla opintomaksuihin. Johtopäätöksenä voi todeta, että avoin yliopisto on erittäin merkittävä koulutuksen tarjoaja yhteiskunnassamme, joka vahvistaa aikaisempia tutkimustuloksia (mm. Lahtomaa, 2023; Alho-Malmelin, 2010; Lemmetty ym. 2020). Tutkimustulokset osoittivat, kuinka avoin yliopisto mahdollistaa elinikäisen oppimisen eri-ikäisille ja eri elämäntilanteissa oleville. Kuten tulokset osoittivat, avoimessa yliopistossa voi varmistua omasta tulevaisuuden alasta, opiskella uutta alaa tai kehittää omaa ammatillista osaamista. Tämän lisäksi avoimessa yliopistossa opiskelu osoittautui merkittäväksi hyvinvointia lisääväksi tekijäksi aikaisempia tutkimustuloksia vahvistaen (mm. Field, 2011; Lahtomaa, 2023). Opiskelu mahdollistaa itsensä toteuttamisen, unelmien tavoittelemisen ja onnistumisen kokemukset.

LÄHTEET

- Aaltio, I. & Puusa, A. (2020). Mitä laadullisen tutkimuksen arvioinnissa tulisi ottaa huomioon? Teoksessa A. Puusa & P. Juuti. (toim.), *Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät* (s.177-189). Gaudeamus.
- Alho-Malmelin, M. (2010). Avointa väylää maisteriksi: *Tutkimus avoimessa yliopistossa opiskelleista ja väylän kautta korkeakouluun tulleista opiskelijoista*. [Väitöskirja, Turun yliopisto].<https://urn.fi/URN:ISBN:978-951-29-4245-9>
- Ates, H. & Alsai, K. (2012). The Importance Of Lifelong Learning Has Been Increasing. *Social and behavioral sciences*, 46, 4092-4096.
<https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2012.06.205>
- Berghäll, E. & Honkatukia, J. (2017). Ammattirakenteen muutoksen vaikutukset kansantalouteen. *Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja*, 19/2017.
- D.F.Goulao, M. (2014). The Relationship Between Self-Efficacy and Academic Achievements in Adults's Learners. *Athens Journal of Education*. Vol. 1, 3, 237-246.
- E. Ackerman, C. (2018). Life Satisfaction Theory & Contributing Factors (+Scale). Positive Psychology. [Life Satisfaction Theory & 4 Contributing Factors \(+Scale\) \(positivepsychology.com\)](https://www.positivepsychology.com/life-satisfaction-theory-4-contributing-factors-scale/)
- Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ETLA. (2021). Aikuiskoulutus yleistyy korkeasti koulutetuilla, vaikka hyödyt ovat pienet ja kustannukset suuret: "Koulutukseen olisi saatava peruskoulutaustaisia". [ETLA: aikuiskoulutus yleistyy korkeasti koulutetuilla, vaikka hyödyt ovat pienet ja kustannukset suuret - "Koulutukseen olisi saatava peruskoulutaustaisia" | Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ETLA \(sttinfo.fi\)](https://www.etla.fi/julkaisut/2021/aikuiskoulutus-yleistyy-korkeasti-koulutetuilla-vaikka-hyodyt-ovat-pienet-ja-kustannukset-suuret-2021)
- Eskola, J. & Suoranta, J. (2001). *Johdatus laadulliseen tutkimukseen*. Vastapaino.

- Eteläpelto, A., Heiskanen, T. & Collin, K. (2011). Vallan ja toimijuuden monisäikeisyys. Teoksessa A. Eteläpelto, T. Heiskanen & K. Collin (toim.), *Valta ja toimijuus aikuiskasvatuksessa (s. 11-30)*. Aikuiskasvatuksen 49.vuosikirja.
- Fadjukoff, P., Kainulainen, S., Pirhonen, J., Saaranen, T., Valokivi, H. & Vauhkonen, A. (2022). Sosiaalinen hyvinvointi turvaa terveyttä. *Sosiaalilääketieteellinen Aikakauslehti*, 59(3), s.327-335.
<https://doi.org/10.23990/sa.111453>
- Field, J. (2011). *Adult learning, health and well-being – changing lives*. University of Stirling.
- Haltia, N., Rahiala, E. & Leskinen, L. (2018). Osaamista, sivistystä, hyvinvointia: aikuiskoulutuksen koetut hyödyt. *Kasvatus 1/2018 (vol. 49)*, s. 82-88. Suomen kasvatustieteellinen seura r.y. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2021042719130>
- Haltia, N. (2012). *Yliopiston reunalla. Tutkimus suomalaisen avoimen yliopiston muotoutumisesta*. [Väitöskirja, Turun yliopisto]. [YLIOPISTON REUNALLA. Tutkimus suomalaisen avoimen yliopiston muotoutumisesta. \(utupub.fi\)](https://www.yliopistonreunalla.fi/)
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. (2009). *Tutki ja kirjoita*. Tammi.
- Hurme, A., Juuti, P. & Hyypiö, A. (2023). Moni maksaa opiskelupaikasta jo lähes tuhat euroa- näin maksuton koulutus on vaivihkaa muuttumassa. Yle. [Moni maksaa opiskelupaikasta jo lähes tuhat euroa – näin maksuton koulutus on vaivihkaa muuttumassa | Kotimaa | Yle](https://yle.fi/uutiset/3-10232222) Viitattu 8.1.2024.
- Juuti, P. & Puusa, A. (2020a). Laadullisen tutkimuksen olemus. Teoksessa A. Puusa & P. Juuti. *Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät (s.75-86)*. Gaudeamus.
- Juuti, P. & Puusa, A. (2020b). Mitä laadullisella tutkimuksella tarkoitetaan? Teoksessa A. Puusa & P. Juuti. *Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät (s.9-21)*. Gaudeamus.
- Jyväskylän yliopisto. *Avoimen väylä Jyväskylän yliopistoon*.
[Avoimen väylä Jyväskylän yliopistoon | Jyväskylän yliopisto \(jyu.fi\)](https://www.jyu.fi/avoimen-vayla)
Viitattu 15.12.2023.

Jyväskylän yliopisto. *Opiskelijan tietosuojaohjeet*.

[Opiskelijan tietosuojaohjeet | Jyväskylän yliopisto \(jyu.fi\)](#)

Viitattu 10.1.2024.

Kankainen, S. (2019). Mitä on elinikäinen oppiminen ja miksi se on tärkeää?

Helsingin yliopiston koulutus- ja kehittämisspalvelut. [Mitä on elinikäinen oppiminen ja miksi se on tärkeää? | Helsingin yliopisto HY+ \(helsinki.fi\)](#)

Kinnari, H. (2020). *Elinikäinen oppiminen ihmistä määrittämässä: Genealoginen analyysi EU:n, OECD:n ja UNESCO:n politiikasta*.

[Väitöskirja, Turun yliopisto].

https://www.researchgate.net/publication/340654929_Elinikainen_oppiminen_ihmistä_maarittamassa_Genealoginen_analyysi_EUn_OECDn_ja_UNESCO_n_politiikasta

Kinnari, H., Laalo, H. & Silvennoinen, H. (2022). "Kohti merkityksellistä elämää" - jatkuva oppiminen tulevaisuuden hallintana. Teoksessa

S. Lemmetty. & K. Collin. (toim.), *Jatkuva oppiminen ja aikuispedagogiikka työssä*. Jyväskylän yliopisto.

Komulainen, K. & Siivonen, P. (2011). Erottelevan kykykäsityksen valta

aikuisopiskelussa. Teoksessa A. Eteläpelto, T. Heiskanen. & K. Collin (toim.), *Valta ja toimijuus aikuiskasvatuksessa* (s. 34-57). Aikuiskasvatuksen 49.vuosikirja.

Knowles, M.S., Holton, E.F., Swanson, R.A., Swanson, R. & Robinson, P.A. (2020).

The Adult learner: The Definite Classic In Adult Education and Human Resource Development. <https://doi.org/10.4324/9780429299612>

Koulutus.fi. (2021). *Mitä on aikuiskoulutus? Sopiiko se minulle? Mitä on aikuiskoulutus? Sopiiko se minulle?* Viitattu 14.2.2024

Laal, M.(2012). Benefits of lifelong learning. *Social and Behavioral sciences: Vol 46*, s.4268-4272. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2012.06.239>

Laal, M. (2011). Lifelong learning: Why do we need it? *Social and Behavioral*

sciences: Vol 31, s. 399-403. doi:10.1016/j.sbspro.2011.12.073 (researchgate.net)

Lahtomaa, M. (2023). "Sithän mul on mahdollisuus päteväenä hakea mihinkä

tahansa”: Avoimen väylän kautta valittujen aikuisopiskelijoiden neuvotte-
lua koulutettavuudesta ja työllistettävyydestään. *Aikuiskasvatus*, 43(1-2)
s.42–54. <https://doi.org/10.33336/aik.127922>

- Lehtonen, E., Nokelainen, P., Rintala, H. & Puhakka, I (2021). Thriving Or
Surviving At Work: How Workplace Learning Opportunities And Subjec-
tive Career Success Are Connected With Job Satisfaction And Turnover
Intention? *Journal of Workplace Learning: Vol 34,1*, s.88-109. <https://doi.org/10.1108/JWL-12-2020-0184>
- Lemmetty, S., Hämäläinen, K. & Collin, K. (2022a). Työ andragogisena
oppimisympäristönä: Oletuksia aikuisesta oppijasta teknologiayrityksessä
ja poliisiorganisaatiossa. Teoksessa S. Lemmetty. & K. Collin. (toim.),
Jatkuva oppiminen ja aikuispedagogiikka työssä. Jyväskylän yliopisto.
- Lemmetty, S., Jaakkola, M., Collin, K. & Pihlajamaa, J. (2022b). Jatkuva työssä
oppiminen- lähtökohtia, edellytyksiä ja seurauksia. Teoksessa
S. Lemmetty & K. Collin. (toim.), *Jatkuva oppiminen ja aikuispedagogiikka-
työssä*. Jyväskylän yliopisto.
- Lemmetty, S., Kuivalainen, T., & Haltia, N. (2020). ”Tutkinnon puuttuminen on
händikäppi työelämässä.”:Avoimen yliopiston väylä ja työelämän tar-
peet.*Yliopistopedagogiikka*,27(1).[https://lehti.yliopistopedago-
giikka.fi/2020/10/30/avoimen-yliopiston-vayla/](https://lehti.yliopistopedago-
giikka.fi/2020/10/30/avoimen-yliopiston-vayla/)
- Manninen, J. (2021). Onko jatkuva oppiminen elinikäisen oppimisen pahin uhka.
Sivistystori. [Jyri Manninen: Onko jatkuva oppiminen elinikäisen oppimisen
pahin uhka? – Sivistystyön Vapaus ja Vastuu Viitattu](https://www.sivistystori.fi/jyri-manninen-onko-jatkuva-oppiminen-elinikaisen-oppimisen-pahin-uhka?) 4.11.2023.
- Manninen, J., Sgier, I., Fleige, M., Thöne-Geyer, B., Kil, M., Mozina, E., Danihel
kova, H., Mallews, D., Duncan, S., Meriläinen, M., Diez, J., Sava, S., Javrh,
P., Vrečer, N., Mihajlovic, D., Kecap, E., Zappaterra, P., Kornilow, A., Ebe-
ner, R. & Operti, F. (2014). *Benefits Of Lifelong Learning In Europe:
Main Results of the Bell-Project*.
- Maunula, M., Maunumäki, M., & Anttonen, S. (2021). Avoimen yliopiston nolla

suorittajat - miksi opinnot eivät etene? *Yliopistopedagogiikka*, 28(2).
<https://lehti.yliopistopedagogiikka.fi/2021/12/20/avoimen-yliopiston-nollasuorittajat-miksiopinnot-eivat-etene/>

Merriam, S.B. & Baumgartner, L.M. (2020). *Learning in Adulthood: a comprehensive guide*. Hoboken: Wiley.

Mews, J. (2020). Leading Through Andragogy. *Scholarly Journal: Vol 95,1*, s.65-68.

Mocanu, L. & Spanache, A.I. (2021). Self-Esteem. *New Trends in Psychology* 3(1).
<https://dj.univ-danubius.ro/index.php/NTP/article/view/902>

Muhonen, R. (2013). Myöhemmän iän opiskelun oikeutus. *Aikuiskasvatus*, 33(2), 84-94. <https://doi.org/10.33336/aik.94030>

Opetus- ja kulttuuriministeriö. *Korkeakoulutus. Avoin yliopisto-opetus ja ammatti korkeakouluopetus*. [Korkeakoulutus - OKM - Opetus- ja kulttuuriministeriö](#)
 Viitattu 22.2.2024.

Opetus- ja kulttuuriministeriö. (2018). Työn murros ja elinikäinen oppiminen: Elinikäisen oppisen kehittämistarpeita selvittävän työryhmän raportti. *Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja* 2018:8.
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-552-5>

Opintopolku. (a) *Avoin yliopisto*. [Avoin yliopisto - Opintopolku](#).
 Viitattu 4.11.2023.

Opintopolku. (b). *Aikuiskoulutus*. [Aikuiskoulutus - Opintopolku](#)
 Viitattu 14.2.2024.

Opiskelu-Palvelu. (2023). Opiskelijan ohjeet. Verkko-Opinnot. Avoin yliopisto.
[Verkko-opinnot | Avoin yliopisto | Ohjeet | Opiskelu-palvelu | Helsingin yliopisto \(helsinki.fi\)](#) Viitattu 21.2.2024.

Partanen, A. (2011). "Kyllä minä tästä selviän": Aikuisopiskelijat koulutustarinansa kertojina ja koulutuksellisen minäpystyvyytensä rakentajina. Jyväskylän yliopisto.

Poikkeus, A-M. & Alasuutari, M. (2021). Miten yksilöiden ja yhteisöjen oppiminen ja hyvinvointi rakentuvat ja millainen on kasvatustieteiden rooli niihin liittyvässä ymmärryksessä ja vaikuttamisessa? *Kasvatus*, 52(3), s.356-361. <https://journal.fi/kasvatus/article/view/112611>

- Puusa, A. (2020a). Laadullisen aineiston analysointi: näkökulmia laadullisen aineiston analysointiin. Teoksessa A. Puusa & P. Juuti. *Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät*. (s.145-157). Gaudeamus.
- Puusa, A. (2020b). Laadullisen tutkimuksen aineiston hankintamenetelmiä: Haastattelutyypit ja niiden metodiset ominaisuudet. Teoksessa A. Puusa & P. Juuti. *Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät*. (s.103-118). Gaudeamus.
- Repo, S., Ruokolainen, O. & Vuoksenranta, S.-T. (2014). Kuinka avoimen yliopiston opiskelija yhdistää opiskelun, työn ja perheen. *Aikuiskasvatus*, 34(4),s.259–268. <https://doi.org/10.33336/aik.94106>
- Rogers, A. (2014). *The base of the iceberg-informal learning and its impact on formal and non-formal learning*. Verlag Barbara Budrich. <http://library.oapen.org/handle/20.500.12657/29434>
- Ronkainen, S., Pehkonen, L., Lindblom-Ylänne, S. & Paavilainen, E. (2011). *Tutkimuksen voimasanat*. Wsoy pro.
- Rothwell, W. (2020). *Adult Learning Basics*. Association for Talent Development.
- Schuller, T., Preston, J., Hammond, C., Brassett-Grundy, A. & Bynner, J. (2004). *The benefits of learning: the impact of education on health, family life and social capital*. Routledge Falmer.
- Sessa, V. & London, M. (2015). *Continuous learning in organizations: Individual, group, and organizational perspectives*. New York, NY: Psychology Press. <https://doi.org/10.4324/9781315820941>
- Silvennoinen, H. & Lindberg, M. (2015). Aikuiskoulutukseen osallistuminen Suomessa. *Aikuiskasvatus*, 35(4), 266–285. <https://doi.org/10.33336/aik.94156>
- Sitra. (2019). Kohti elinikäistä oppimista: Yhteinen tahtotila, rahoituksen periaatteet ja muutossaasteet. *Sitran selvityksiä 150*. [Kohti elinikäistä oppimista \(sitra.fi\)](http://www.sitra.fi)
- Tampereen korkeakouluuyhteisö. (2024). *Tampereen yliopiston opiskelijan käsikirja*.

Opiskelutaidot. [Opiskelutaidot | Tampereen yliopisto \(tuni.fi\)](#)

Viitattu 18.3.2024.

Taylor, S. E. (2011). *Social support: A review.* The Oxford handbook of health psychology. Oxford University Press.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL. *Hyvinvointi ja terveyserot. Eriarvoisuus. Hyvinvointi.* [Hyvinvointi - THL](#) Viitattu 2.12.2023.

Tilastokeskus. (2022). *Aikuiskoulutukseen osallistuminen. Aikuiskoulutuksessa lähes joka toinen 18-64-vuotiaista vuonna 2022.* [Aikuiskoulutuksessa lähes joka toinen 18-64-vuotiaista vuonna 2022 - Tilastokeskus \(stat.fi\)](#)

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (2002). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi.* Tammi.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta Tenk. (2023). Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen 2023. *Tutkimuseettisen neuvottelukunnan HTK-ohje 2023.* Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisuja 2/2023. [Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa \(tenk.fi\)](#)

Valtioneuvosto. Vahva ja välittävä Suomi: Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma. *Valtioneuvoston julkaisuja.2023:58.* <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-763-8>

Vanslambrouck, S., Zhu, C., Tondeur, J., Philipsen, B. & Lombaerts, K. (2016). Adult Learners' Motivation To Participate And Perception Of Online And Blended Environments. *European Conference on e-Learning*, Charles University, Prague. Academic Conferences and Publishing International Limited.

Vipunen (2023). *Avoimen yliopisto-opetuksen osallistujat ja opintopisteet.*

[Avoin yliopisto-opetus ja täydennyskoulutus \(vipunen.fi\)](#)

Viitattu 3.12.2023.

World Health Organization WHO. *Health and Well-Being.* [Health and Well-Being \(who.int\)](#) Viitattu 2.12.2023.

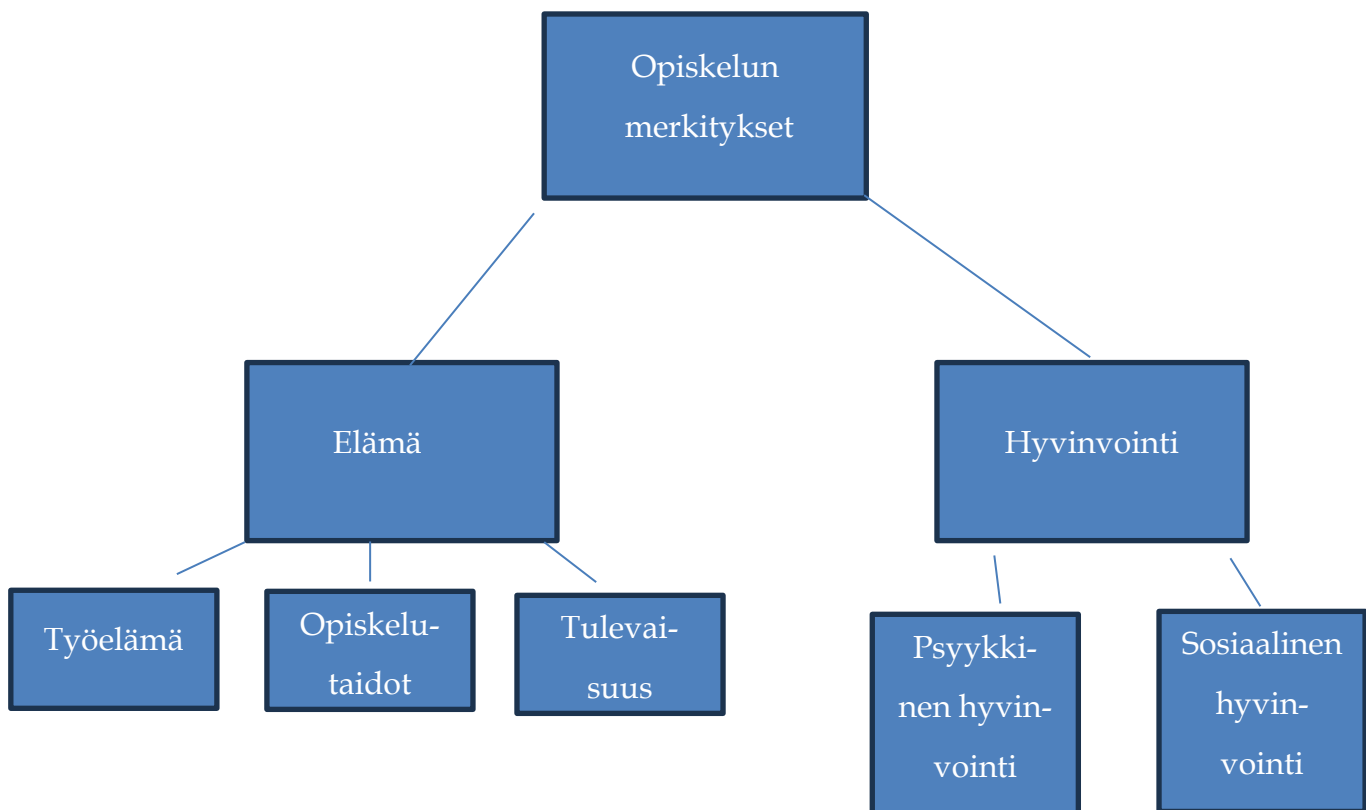
Zgrzywa-Ziemak, A. & Walecka-Jankowska, K. (2021) The Relationship Between Organizational Learning And Sustainable Performance: An Empirical Examination. *Journal of Workplace Learning: Vol 33, 3,s.155-177.* <https://doi.org/10.1108/JWL-05-2020-007>

LIITTEET

Liite 1

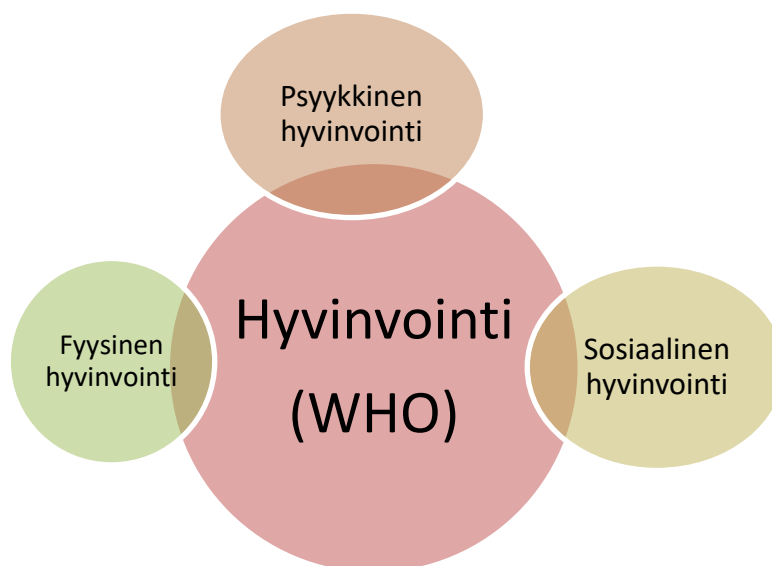
Kuvio 1

Opiskelun merkitykset elämään ja hyvinvointiin

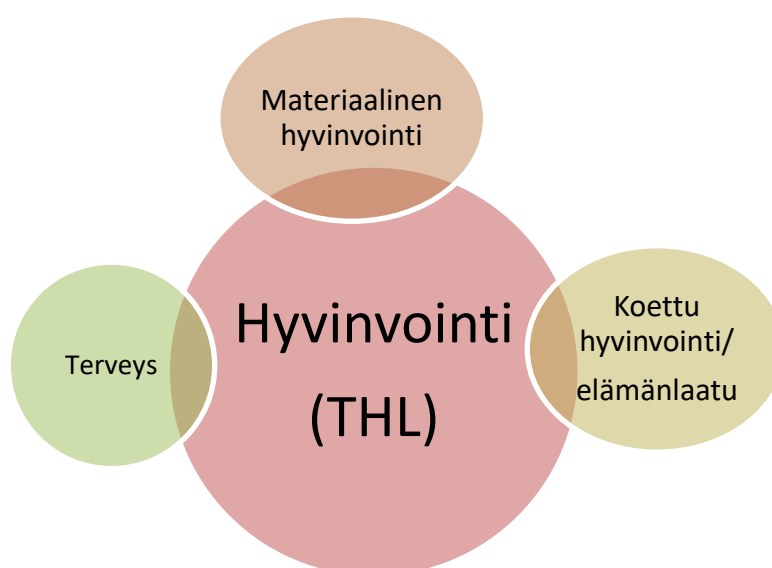

Liite 2**Kuvio 2**

WHO:n määritelmä hyvinvoinnista

Kuvio 3

THL:n määritelmä hyvinvoinnista

Liite 3. Teemahaastattelurunko

Taustakysymykset

- Milloin aloitit opinnot avoimessa yliopistossa?
- Millainen opiskelutausta sinulla oli ennen avoimen yliopiston opintoja?
- Mitä opintokokonaisuuksia olet suorittanut?
- Millaisessa elämäntilanteessa olet opiskellut? (perhe, työ?)
- Miksi aloitit opinnot avoimessa yliopistossa?
- Mitkä olivat tavoitteet opinnoille?
- Mitä olet mieltä avoimen yliopiston opintomaksujen suuruudesta?

Opinnoille annetut merkitykset

- Mitä hyötyjä ja mahdollisuuksia opinnot ovat tuoneet?
- Mitä haasteita opinnot ovat tuoneet?
- Koetko, että opinnoista on ollut hyötyä työelämässä? Jos on, millä tavoin?
- Miten avoimessa yliopistossa opiskelu on kehittänyt opiskelutaitojasi?

Hyvinvointi

- Miten olet kokenut opintojen yhdistämisen mahdolliseen työ- ja perhe-elämään?
  - Millaisia merkityksiä tekemilläsi opinnoilla on ollut elämäntyytyväisyytesi?
  - Millainen merkitys opinnoilla on ollut itsetuntoosi?
  - Miten kuvailisit opiskelijoiden yhteisöllisyyttä opintojaksoilla? Millainen merkitys sillä on ollut?
  - Mahdollistivatko opinnot uusien ihmissuhteiden luomisen?
  - Millaisia kielteisiä vaikutuksia opinnoilla on ollut hyvinvointiisi?
-
- Miten merkittävänä näet opiskelusi avoimessa yliopistossa?
  - Tuleeko mieleesi vielä jotakin muuta avoimessa yliopistossa opiskelun merkityksestä?

Liite 4. Esimerkki aineiston pelkistämisestä ja ryhmittelystä

Taulukko 2

Esimerkki pelkistettyjen ilmausten tekemisestä ja niiden yhdistämisestä alaluokkiin

Alkuperäisilmaukset	Pelkistetyt ilmaukset	Alaluokka
"Miulle nousee ihan mieleen semmosia tosi kirkkaita oppimisen kokemuksia ja semmosia oivaltamisen kokemuksia"	Oivaltamisen ja oppimisen kokemukset	Opintojen palkitsevuus ja onnistumisen kokemukset
"Kun opinnoista selvis ja pääs kouluun niin tavallaan ne osoitti, et mie pärjään niin kun akateemisella opiskelusaralla ja pystyn tänne tota yliopistoon hakemaan"	Pärjääminen akateemisella opiskelusaralla	Varmuus omista kyvyistä
"Aattelin, että ei musta oo sillein yliopistoon eikä mihinkään niin tota kyllä sitten kun sieltä oli vaikka ensimmäinen kurssi suoritettu ja siitä tulikin hyvä arvosana niin jotenkin yllätti, että musta onkin tähän"	Varmuus kyvyistä hakeutua yliopistoon tutkinto-opiskelijaksi	
"Mää olin ollu niin hukassa, että mitä mää oikeesti lähden opiskelemaan, että onko musta ylipäättään yliopistoon tai mihinkään, että kannattaako mun ees yrittää yhtään mihinkään, niin se toi semmosta varmuutta, että aion päästä kouluun"	Tulevaisuudenalan selkeytyminen	Suunta elämälle
"Et onhan se antanu semmosta niin kun aika isonkin tulevaisuusperspektiivin oikeastaan ja vähän niin kun suunnan et mihin mie nyt tähtään niin kun tänä tosiaan jäljellä olevana noin parina kymmenenä työelämävuotena"	Ammatillisen urakehityksen selkeytyminen	

Liite 5. Esimerkki aineiston käsitteellistämisestä

Taulukko 3

Esimerkki alaluokkien yhdistämisestä yläluokkiin ja niiden yhdistämisestä pääluokkiin

Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Opintojen palkitsevuus ja onnistumisen kokemukset	Itsetunto ja minäpystyvyys	Psyykkinen hyvinvointi
Varmuus omista kyvyistä		
Omien kykyjen huomaaminen		
Tunne opiskeltavien asioiden hallinnasta		
Suunta elämälle	Elämäntyytyväisyys	
Haaveiden konkretisoituminen		
Itsensä toteuttaminen		
Opintojen tuoma sisältö elämään		
Ajoittainen stressi	Opintojen tuomat haasteet	
Haasteet ajankäytössä		
Motivaation löytäminen		
Arvosanojen määrittävyys		

Liite 6. Tiedote tutkimuksesta

Jyväskylän yliopisto

AVOIN YLIOPISTO

TIEDOTE TUTKIMUKSESTA

25.10.2023

1. Pyyntö osallistua tutkimukseen:

”Avoimessa yliopistossa opiskelun merkitykset elämään ja hyvinvointiin: aikuisopiskelijoiden kokemuksia”

Sinua pyydetään mukaan tutkimukseen, jossa tutkitaan avoimen yliopiston merkitystä opiskelijoiden elämässä. Sinua pyydetään tutkimukseen, koska olet opiskellut avoimessa yliopistossa. Tämä tiedote kuvaa tutkimusta ja siihen osallistumista. Liitteessä on kerrottu henkilötietojesi käsittelystä. Tutkimukseen osallistuu myös muita avoimessa yliopistossa opiskelleita. Tämä on yksittäinen tutkimus, eikä sinuun oteta myöhemmin uudestaan yhteyttä.

2. Vapaaehtoisuus

Tähän tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Voit kieltäytyä osallistumasta tutkimukseen, keskeyttää osallistumisen tai peruuttaa jo antamasi suostumuksen syytä ilmoittamatta milloin tahansa tutkimuksen aikana. Tästä ei aiheudu sinulle kielteisiä seurauksia. Keskeyttäessäsi tutkimukseen osallistumisesi tai peruuttaessasi antamasi suostumuksen, sinusta siihen mennessä kerättyjä henkilötietoja, näytteitä ja muita tietoja käytetään osana tutkimusaineistoa, kun se on välttämätöntä tutkimustulosten varmistamiseksi.

3. Tutkimuksen kulku

Tutkimus muodostuu 4-5 tutkimushaastattelusta. Tutkimushaastattelut toteutetaan marras-joulukuun 2023 aikana. Tutkimushaastattelut tallennetaan ja litteroidaan. Litteroidut haastattelut siirretään erilliseen tiedostoon ja samalla niistä poistetaan mahdolliset tunnistetiedot eli aineisto pseudonymisoidaan. Tutkimusaineistosta valmistuu tutkimusraportti 31.5.2024 mennessä. Tutkimusaineistoa säilytetään 31.7.2024 saakka, jonka jälkeen ne hävitetään asianmukaisesti.

4. **Tutkimuksesta mahdollisesti aiheutuvat hyödyt**

Tutkimuksen tavoitteena on saada tietoa avoimen yliopiston merkityksestä opiskelijoiden elämässä. Tutkimuksen tavoitteena on täydentää aiempia tutkimuksia aiheesta.

5. **Tutkimuksesta mahdollisesti aiheutuvat riskit, haitat ja epämukavuudet sekä niihin varautuminen**

Tutkimukseen osallistumisesta ei odoteta aiheutuvan riskejä, haittoja tai epämukavuuksia.

6. **Tutkimuksen kustannukset ja korvaukset tutkittavalle sekä tutkimuksen rahoitus**

Tutkimukseen osallistumisesta ei makseta palkkiota.

7. **Tutkimustuloksista tiedottaminen ja tutkimustulokset**

Tutkimuksesta valmistuu kasvatustieteen aineopintojen proseminarityö. Tutkittavia ei voida tunnistaa tuloksista eikä julkaisuista.

8. **Tutkittavien vakuutusturva**

Jyväskylän yliopiston henkilökunta ja toiminta on vakuutettu.

9. **Lisätietojen antajan yhteystiedot**

Emilia Liimatainen

XXX

XXX

Liite 7. Suostumuslomake tutkimukseen

SUOSTUMUS OSALLISTUA TIETEELLISEEN TUTKIMUKSEEN

Avoimessa yliopistossa opiskelun merkitykset elämään ja hyvinvointiin: aikuisopiskelijoiden kokemuksia

Olen ymmärtänyt, että tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista ja voin milloin tahansa syytä kertomatta keskeyttää osallistumiseni tutkimukseen tai peruuttaa antamani suostumuksen. Keskeyttämisestä ei aiheudu minulle kielteisiä seuraamuksia. Keskeyttämiseen asti minusta kerättyjä tutkimusaineistoja voidaan edelleen hyödyntää tutkimuksessa.

Olen saanut tiedotteen tutkittavalle sekä tietosuojailmoituksen, ja minulla on ollut mahdollisuus esittää tutkijoille tarkentavia kysymyksiä, joten olen saanut riittävät tiedot tutkimuksesta ja henkilötietojeni käsittelystä.

Antamalla suostumukseni osallistua tähän tutkimukseen tutkittavana hyväksyn,
- että minulta kerätään tietoa tiedotteessa kuvattuun tutkimukseen ja
- että minulta kerättyjä henkilötietoja kerätään, käytetään ja käsitellään tietosuojailmoituksessa kuvatun mukaisesti.

Vahvistus:

____ Annan suostumukseni tutkimukselle   ____ En anna suostumustani

---

Allekirjoitus, nimenselvennys ja päiväys

Yhteystiedot: Emilia Liimatainen

XXX

XXX

Paperista tai taltioitua suostumusta säilytetään tietoturvallisesti, kuten muutakin henkilötietoa

Liite 8. Tietosuojailmoitus

25.10.2023

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

TIETOSUOJAILMOTUS

Olet osallistumassa proseminarityöhön liittyvään tutkimukseen. Tässä tietosuojailmoituksessa sinulle kerrotaan henkilötietojesi käsittelystä osana tutkimusta. Sinulla on lain mukaan oikeus saada nämä tiedot.

1. Rekisterinpitäjä

Rekisterinpitäjä vastaa henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuudesta tutkimuksessa.

Tämän tutkimuksen rekisterinpitäjä on: Emilia Liimatainen

XXX

XXX

Tutkielman ohjaajat ja yhteystiedot

Auli Talamo, yliopistonopettaja

auli.talamo@jyu.fi

+358 4055767784

Maarit Koskinen, yliopistonopettaja

maarit.g.koskinen@jyu.fi

+358408054246

2. Henkilötietojen käsittelijä

Henkilötietojen käsittelijällä tarkoitetaan tahoja, jotka käsittelevät henkilötietoja rekisterinpitäjän lukuun ja sen antamien ohjeiden mukaisesti. Tässä tutkimuksessa henkilötietojen käsittelijöinä toimivat:

Zoom-sovellus (toimittaa Tieteen keskus CSC) ja Microsoft. Jyväskylän yliopisto on laatinut näiden tahojen kanssa tietojenkäsittelysopimuksen.

3. Henkilötietojen muu luovuttaminen tutkimuksen aikana

Tietojasi käsitellään luottamuksellisesti eikä niitä luovuteta sivullisille.

4. Tutkimuksessa Avoimessa yliopistossa opiskelun merkitykset käsiteltävät henkilötiedot

Henkilötietojasi käsitellään tiedotteessa kuvattua tutkimustarkoitusta varten.

Tutkimuksessa Sinusta kerätään seuraavia henkilötietoja: Ikä, koulutustausta, nykyiset opinnot, elämäntilanne.

Tietojen kerääminen perustuu tutkimussuunnitelmaan.

Tutkimuksessa ei käsitellä erityisiä henkilötietoryhmiä. Tiedote tutkimuksesta ja tietosuojailmoitus on lähetetty sähköpostin liitetiedostona haastattelupyynnön mukana.

Kaikki tutkittavat ovat täysi-ikäisiä

5. Henkilötietojen käsittelyn oikeudellinen peruste tieteellisessä tutkimuksessa

Tutkittavan suostumus (tietosuoja-asetuksen artikla 6.1.a, erityiset henkilötietoryhmät 9.2.a)

6. Henkilötietojen siirto EU/ETA ulkopuolelle

Tutkimuksessa tietojasi ei siirretä EU/ETA-alueen ulkopuolelle.

7. Henkilötietojen suojaaminen

Henkilötietojen käsittely tässä tutkimuksessa perustuu asianmukaiseen tutkimussuunnitelmaan ja tutkimuksella on vastuuhenkilö. Tutkimuksen rekisteriin tallennetaan vain tutkimuksen tarkoituksen kannalta välttämättömiä tietoja.

Tunnistettavuuden poistaminen

- Aineisto pseudonymisoidaan aineiston perustamisvaiheessa (kaikki tunnistetiedot poistetaan täydellisesti, jotta paluuta tunnistelliseen tietoon ei ole eikä aineistoon voida yhdistää uusia tietoja).

Tutkimuksessa käsiteltävät henkilötiedot suojataan

- käyttäjätunnuksella salasanalla

Tutkimuksesta on tehty **erillinen tietosuojan vaikutustenarvio**

- Ei, koska tutkielman tekijä on tarkastanut, ettei vaikutustenarviointi ole pakollinen.

8. HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELY TUTKIMUKSEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEEN

- Tutkimusrekisteri (kaikki tutkimukseen liittyvät tiedot esim. viestit ja sähköpostit) hävitetään tutkimuksen päätyttyä arviolta 07/2024 mennessä

9. Rekisteröidyn oikeudet

Oikeus saada pääsy tietoihin (tietosuoja-asetuksen 15 artikla)

Sinulla on oikeus saada tieto siitä, käsitelläänkö henkilötietojasi ja mitä henkilötietojasi käsitellään. Voit myös halutessasi pyytää jäljennöksen käsiteltävistä henkilötiedoista.

Oikeus tietojen oikaisemiseen (tietosuoja-asetuksen 16 artikla)

Jos käsiteltävissä henkilötiedoissasi on epätarkkuuksia tai virheitä, sinulla on oikeus pyytää niiden oikaisua tai täydennystä.

Oikeus tietojen poistamiseen (tietosuoja-asetuksen 17 artikla)

Sinulla on oikeus vaatia henkilötietojesi poistamista tietyissä tapauksissa. Oikeutta tietojen poistamiseen ei kuitenkaan ole, jos tietojen poistaminen estää tai vaikeuttaa suuresti käsittelyn tarkoituksen toteutumista tieteellisessä tutkimuksessa.

Oikeus käsittelyn rajoittamiseen (tietosuoja-asetuksen 18 artikla)

Sinulla on oikeus henkilötietojesi käsittelyn rajoittamiseen tietyissä tilanteissa kuten, jos kiistät henkilötietojesi paikkansapitävyyden.

Oikeuksista poikkeaminen

Tässä kuvatuista oikeuksista saatetaan tietyissä yksittäistapauksissa poiketa tietosuoja-asetuksessa ja Suomen tietosuojalaissa säädetyillä perusteilla siltä osin, kuin oikeudet estävät tieteellisen tai historiallisen tutkimustarkoituksen tai tilastollisen tarkoituksen saavuttamisen tai vaikeuttavat sitä suuresti. Tarvetta poiketa oikeuksista arvioidaan aina tapauskohtaisesti. Oikeuksista voidaan poiketa myös jos rekisteröityä ei pystytä tai ei enää pystytä tunnistamaan.

Profilointi ja automatisoitu päätöksenteko

Tutkimuksessa henkilötietojasi ei käytetä automaattiseen päätöksentekoon. Tutkimuksessa henkilötietojen käsittelyn tarkoituksena ei ole henkilökohtaisten ominaisuuksiesi arviointi, ts. profilointi vaan henkilötietojasi ja ominaisuuksia arvioidaan laajemman tieteellisen tutkimuksen näkökulmasta.

Emilia Liimatainen

+358458864994

emiliaannastiina@gmail.com

Rekisteröidyn oikeuksien toteuttaminen

Jos sinulla on kysyttävää rekisteröidyn oikeuksista, voit olla yhteydessä yliopiston tietosuoja-vastaavaan. Kaikki oikeuksien toteuttamista koskevat pyynnöt toimitetaan Jyväskylän yliopiston kirjaamoon. Kirjaamo ja arkisto, PL 35 (C), 40014 Jyväskylän yliopisto, puh. 040 805 3472, e-mail: kirjaamo(at)jyu.fi. Käyntiosoite: Seminaarinkatu 15 C-rakennus (Yliopiston päärakennus, 1. krs), huone C 140.

Tietoturvaloukkauksesta tai sen epäilystä ilmoittaminen Jyväskylän yliopistolle

<https://www.jyu.fi/fi/yliopisto/tietosuojailmoitus/ilmoita-tietoturvaloukkauksesta>

Sinulla on oikeus tehdä valitus erityisesti vakinaisen asuin- tai työpaikkasi sijainnin mukaiselle valvontaviranomaiselle, mikäli katsot, että henkilötietojen käsittelyssä rikotaan EU:n yleistä tietosuoja-asetusta (EU) 2016/679. Suomessa valvontaviranomainen on tietosuojavaaluttettu.

Tietosuojavaaluttetun toimiston ajantasaiset yhteystiedot: <https://tietosuoja.fi/etusivu>